

Vlaams
Parlement

vergadering **C241**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 24 mei 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de economische situatie van loonwerkers – 1751 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over onduidelijkheid bij de inschakeling van Waalse PWA-werknemers in de fruitteelt – 1826 (2017-2018)	5
VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over leidinggeven en werkbaar werk – 1802 (2017-2018)	9
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over onderzoek naar de ervaringen van VDAB-consulenten bij controle en bemiddeling – 1809 (2017-2018)	12
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het tenderbeleid bij VDAB – 1810 (2017-2018)	18
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de beschikbaarheid van werknemers in het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT) – 1820 (2017-2018)	23
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de impact van de nieuwe cumulatieregeling in de werkloosheidsuitkering op het Vlaamse systeem van werkplekieren – 1906 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Yasmine Kherbache aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de problemen betreffende de cumulatie van opleiding en uitkering – 1965 (2017-2018)	27
VRAAG OM UITLEG van Yasmine Kherbache aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de resultaten van de Vlaamse Migratie- en Integratiemonitor 2018 – 1966 (2017-2018)	31
VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de hinderpremie en de overgangsregeling – 1823 (2017-2018)	34

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de economische situatie van loonwerkers – 1751 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, ik begeef me vandaag met mijn twee vragen om uitleg op een terrein dat me een beetje onbekend is, namelijk de landbouw. Het zijn echter twee belangrijke vragen om uitleg en de eerste betreft de loonwerksector.

Op 16 november 2016 heeft het Vlaams Parlement een resolutie goedgekeurd betreffende de schaalvergroting en de differentiatie in de land- en tuinbouwsector. In het tiende punt wordt de Vlaamse Regering gevraagd om de structuur en de economische kenmerken van de loonwerkerssector in Vlaanderen in kaart te brengen. Aangezien loonwerkers niet onder de noemer 'landbouwers' vallen, valt die opdracht onder de bevoegdheid van de minister van Economie en Innovatie.

Minister, ik verwijs even naar de schriftelijke vraag van de heer Van der Jeugd, die ook naar een stand van zaken heeft gepolst in verband met de uitvoering van deze bepaling in de resolutie. U hebt toen laten weten dat u het Steunpunt Ondernemen en Regionale Economie (STORE) een beperkte ad-hocopdracht had gegeven om tegen eind april 2018 cijfers te verzamelen.

De federale minister van Werk en voormalige Vlaamse minister van Landbouw heeft gepleit voor een goede samenwerking tussen loonwerkers en landbouwers, met respect voor ieders rol en belang. Hij heeft gesteld dat de Belgische landbouw enkel op deze manier competitief kan blijven en een toekomst kan hebben.

Het is belangrijk dat de loonwerkers voldoende economische impulsen krijgen. Ze hebben zeer belangrijke taken die in een moderne landbouwsector passen. Er is de nood aan investeringen in precisielandbouw. Landbouwers outsourcen dergelijke taken naar de loonsector, want de investeringen zijn vaak zeer groot. Hetzelfde geldt voor andere investeringen, zoals de investeringen in moderne machines die worden uitgerust met nieuwe technologie die inzake milieu en kwaliteit voordelen oplevert. We weten dat de loonwerksector vooral in het oogstseizoen wordt ingezet, wat betekent dat de machines gedurende een beperkte periode op volle toeren moeten kunnen draaien. Het gevolg is dat de loonwerkers gedurende de rest van het jaar andere activiteiten moeten zoeken, zoals grondwerken. Net daarom vallen ze vaak tussen twee stoelen. Ze kunnen niet genieten van de investeringssteun van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF), maar ze vallen wel onder de machinerijen van de landbouwers die samen machines aankopen.

Minister, u weet dat de loonwerksector voor grote uitdagingen staat om tot een schaalvergroting en een hogere specialisatie te komen. Om hen van goede toekomstperspectieven te verzekeren, is het natuurlijk belangrijk dat we een goed zicht op de actuele situatie hebben. Nu is echter zeer weinig in kaart gebracht. Net daarom hebben we het tiende punt in de resolutie opgenomen.

Is de ad-hocopdracht ondertussen gefinaliseerd? Wat zijn de belangrijkste bevindingen? Welke opvolging zult u aan de resultaten van de opdracht geven? Welke projecten met betrekking tot de precisielandbouw lopen momenteel en welke rol speelt de loonwerksector daarin? Zult u, in samenspraak met de minister van Landbouw, specifieke maatregelen nemen om de rol van de loonwerkers volwaardig te integreren in de Vlaamse land- en tuinbouw?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, naar aanleiding van de resolutie hebben we het STORE effectief een ad-hocopdracht gegeven. Die opdracht is eind april 2018 gefinaliseerd en aan mijn kabinet bezorgd. Ik kan de resultaten desgewenst overmaken.

De onderzoekers van het steunpunt hebben de analyse uitgevoerd op basis van de bel-first gegevensbank van het Bureau van Dijk. Volgens de onderzoekers komt het sectorprofiel overeen met de sector 01.6, ondersteunende activiteiten in verband met de landbouw en activiteiten met betrekking tot gewassen na de oogst, met het cijfer 2 van de Algemene Nomenclatuur van de Economische Activiteiten in de Europese Gemeenschappen (NACE). Ik denk dat dit ongeveer overeenkomt met waarover we het hier hebben. Een analyse van deze sector is uitgevoerd voor de periode 2010-2015.

De onderzoekers hebben gekeken naar de evolutie van de toegevoegde waarde, de tewerkstelling en de arbeidsproductiviteit. Ze hebben dat gedaan voor heel Vlaanderen, maar ook voor de verschillende provincies. Ze hebben vastgesteld dat het aantal bedrijven met een sectorcode 01.6 tijdens de periode 2010-2015 is toegenomen van 616 tot 671 ondernemingen. De totale toegevoegde waarde die is gecreëerd, blijft altijd rond 150 miljoen euro fluctueren. De totale tewerkstelling schommelt tussen 1700 en 2000 werknemers. De gewogen arbeidsproductiviteit bedraagt ongeveer 80.000 euro per werknemer. Een analyse op het niveau van de provincies toont aan dat de provincie West-Vlaanderen het grootste aantal ondernemingen telt en eveneens de belangrijkste provincie is in termen van toegevoegde waarde en van tewerkstelling. Als we naar de gewogen arbeidsproductiviteit kijken, blijkt Oost-Vlaanderen de meest productieve provincie te zijn.

In de primaire sectorcode 01.6 is de belangrijkste subsector die van de ondersteunende activiteiten in verband met de teelt van gewassen. In 2015 heeft deze subsector 83 procent van de totale toegevoegde waarde gecreëerd en 72 procent van de totale tewerkstelling voor sectorcode 01.6 teweeggebracht.

Het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) heeft sinds 2009 een 25-tal projecten gesteund die tot het domein van de precisielandbouw of smart farming behoren. De projecten hebben onder meer betrekking op de gewaskwaliteitsverhoging, de zaaimachines, de opvolgsystemen voor vee, de voederinstallaties enzovoorts. Het totale steunbedrag waarin voor deze projecten is voorzien, bedraagt meer dan 9 miljoen euro.

Mevrouw Talpe, in deze projecten is geen specifieke focus op de loonwerksector gelegd, maar uiteraard kunnen een aantal van de resultaten van de projecten ook door loonwerkers worden gebruikt. Veel van deze projecten lopen nog. Ik kan u desgewenst een lijst van de projecten bezorgen. Dat is eenvoudiger dan ze hier op te sommen.

Ik wil nog even specifiek verwijzen naar het innovatief bedrijfsnetwerk Smart Digital Farming, een van de twee nieuwe soorten clusterwerking. De doelstelling is de stimulering van open innovatie, de toepassing van markt- en productdifferentiatie en het geven van internationale zichtbaarheid aan Vlaamse bedrijven door actief en duurzaam samen te werken op het vlak van slimme precisielandbouw en -veeteelt.

Als ik die studie met wat gezond boerenverstand bekijk, vind ik daar op het eerste gezicht geen aanleiding in om specifieke acties te ondernemen voor loonwerkers, bovenop de meer generieke instrumenten die we al inzetten. Ik wees zopas op het innovatief bedrijfsnetwerk. Daarnaast zijn er de landbouwtrajecten binnen VLAIO. Ook hier kunnen loonwerkers een graantje meepikken.

Veeleer dan er weer een aparte zuil van te maken, kunnen de loonwerkers met de algemene maatregelen die we eenvoudig en transparant hebben gemaakt, voldoende aan bod komen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, dank u voor uw antwoord. Uiteraard ontvang ik graag die studie en de lijst met projecten, zodat ik dit nader kan bestuderen en kan overmaken aan mijn collega Vanderjeugd. Het is inderdaad niet mijn bedoeling om op de resultaten in te gaan, ik heb te weinig kennis van de cijfers.

Ik wil vooral het belang van de loonwerkers in de landbouwsector benadrukken, dat we daar voldoende aandacht moeten voor hebben, zeker met de schaalverandering en -vergroting, en met het belang van de outsourcing, omdat het toch over heel grote investeringen gaat. We kunnen belangrijke kansen geven aan de loonwerkers en aan de landbouwsector als ze daar samenwerken.

Ik heb ook gezegd dat ze niet kunnen genieten van de investeringssteun. Daar bent u niet op ingegaan. Omdat ze geen landbouwers zijn, kunnen ze daar niet van genieten, terwijl het toch over dezelfde machines gaat die landbouwers en loonwerkers aankopen. Maar goed, misschien kunt u daar in uw repliek nog even op ingaan.

Die kaart was heel belangrijk. Zoals ik het had begrepen, was dat een eerste stap, waarna dan volgende acties zouden kunnen worden opgezet in overleg met de minister van Landbouw. Als ik u goed begrijp, is die kaart er, maar zegt u: 'We doen al heel veel en er zijn projecten lopende en dus wordt er niks extra opgezet.' Wat zal er dan eigenlijk gebeuren met die kaart? De kaart is er, maar wordt er dan niets gedaan, zelfs geen extra stimulansen voor de bestaande projecten? Dat was me niet geheel duidelijk.

Minister Philippe Muyters: Voor zover ik het goed heb begrepen, kunnen de loonwerkers op dezelfde manier een beroep doen op onze steun. Bij Landbouw gaat het misschien nog over landbouwinvesteringen, maar dat zit bij minister Schauvliege. In ons agentschap kunnen de loonwerkers op dezelfde manier steun krijgen als anderen. Dat gebeurt ook effectief met de projecten die worden ingediend. Ik heb de verschillende soorten projecten aangegeven. Dat kan zowel de loonwerkers als de landbouwers ten goede komen. Dat is mijn antwoord. Met de instrumenten waarover ik vanuit Economie beschik, sluit ik niemand uit.

Het aantal medewerkers blijft stabiel, het aantal ondernemingen is zelfs wat gegroeid en de toegevoegde waarde is goed. Daarom had ik op het eerste gezicht helemaal geen indicatie dat er vandaag een groot probleem is en dat we een apart instrumentarium nodig hebben. Dat is iets waar we geen van beiden voor zijn. We kunnen verder met het bestaande instrumentarium.

Emmily Talpe (Open Vld): Het gaat inderdaad over het Vlaams Landbouw investeringsfonds, wat inderdaad niet uw bevoegdheid is. Doordat ze daar niet onder vallen, wilde ik u vragen wat er op het domein waaronder ze vallen, wel kan gebeuren.

Ik begrijp het goed, de kaart is er en u zegt dat er geen alarmerende situaties zijn en dat de bestaande maatregelen nog altijd openstaan voor de loonwerkers. Ik zal dat dan ook meedelen aan mijn collega.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over onduidelijkheid bij de inschakeling van Waalse PWA-werknemers in de fruitteelt – 1826 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, u herinnert zich dat ik bij de overgang van het plaatselijk werkgelegenheidsagentschap (PWA) naar wijk-werken herhaaldelijk aandacht heb gevraagd voor de mogelijke problemen die zich konden voordoen in de landbouwsector, meer bepaald de fruitteelt, waar vooral in het zuiden van de provincie Limburg heel wat fruittelers jaarlijks een beroep doen op een duizendtal Waalse PWA'ers. Ik was dan ook verheugd dat u met uw Waalse collega een akkoord hebt bereikt waardoor fruittelers alsnog een beroep kunnen doen op Waalse PWA'ers wanneer blijkt dat het aanbod vanuit Vlaanderen tekortschiet.

Het aardbeienzeizoen is ondertussen volop gestart, want mijn vraag om uitleg dateert van een maand geleden. Toen was er nog onduidelijkheid onder fruittelers over de concrete uitwerking van de oplossing voor Waalse PWA'ers. Blijkbaar was er ook bij de medewerkers onduidelijkheid over hoe ze dit concreet moeten toepassen.

Er bestaat een stappenplan, maar in de praktijk waren er toen toch nog enkele problemen. Daarom, minister, wil ik bij u polsen of u op de hoogte was van het bestaan van die onduidelijkheid over de toepassing van het inzetten van Waalse PWA-werknemers. Hebben de medewerkers van de wijk-werkkantoren duidelijke instructies gekregen over welke maatregelen zijn genomen om die informatie te bezorgen? Hoe verloopt de zoektocht van wijk-werkkantoren naar Vlaamse wijk-werkers om in te schakelen in de landbouw?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Talpe, ik kan best begrijpen dat er in het begin zeker een aantal onduidelijkheden waren. Na de ondertekening van het protocol op 5 februari werd in de eerste plaats aandacht besteed aan de concretisering van de gemaakte afspraken en aansluitend ook aan het gericht verspreiden van informatie. Het is altijd goed om eerst te zorgen dat iedereen weet wat we afspreken voor we beginnen met het verspreiden van de informatie.

VDAB en Forem hebben samen een concreet stappenplan uitgewerkt, en dat was klaar in de eerste helft van april. Dit moesten we eerst klaar hebben voor we konden communiceren. VDAB heeft de contouren van het protocol besproken met de Boerenbond, die zich heeft geëngageerd om te voorzien in de nodige communicatieacties naar de land- en tuinbouwers.

Dat heeft onder meer geresulteerd in de publicatie in 'Boer&Tuinder' van midden april. Op 17 april ontvingen alle coördinatoren van de wijk-werkorganisatoren en alle directe betrokken VDAB-medewerkers een toelichting over het protocol maar ook over de procedure en de opgenomen stappen. Op 2 mei werd de raad van bestuur van VDAB geïnformeerd. Tot slot voorziet VDAB op zijn website in een link naar de informatie die gepubliceerd is op de website van de Boerenbond. Die informatie is uiteraard helemaal toegankelijk voor alle betrokken partijen.

VDAB heeft niet in verdere sensibiliseringsacties voorzien. Ik denk dat dat ook niet nodig is. Alle informatie is beschikbaar op de website van VDAB en op de website van de Boerenbond. De wijk-werkbemiddelaars, de organisatoren en gebruikers hebben de informatie gekregen en kunnen te allen tijde vragen en opmerkingen overmaken via de generieke mailbox die er voor wijk-werken bestaat en die overigens dagelijks wordt opgevolgd.

Wat betreft uw vraag over de zoektocht naar wijk-werkers om die in te schakelen in de landbouw, zien we dat VDAB tot en met 11 mei 35 aanvragen van in totaal 33 unieke land- en tuinbouwbedrijven heeft overgemaakt aan Forem. Alle aanvragen komen overigens uit de provincie van voorzitter Lantmeeters, namelijk Limburg.

Ik begrijp dat er in het begin misschien wat onduidelijkheden waren, maar ik denk dat die ondertussen zijn weggewerkt. We zijn effectief ingegaan op de

vraag die er op het veld bestond. Ik kijk nu verder of alles goed opgevolgd kan worden en dat er op de vragen die er zijn, voldoende reactie komt van Forem.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Dank u wel minister. Ik heb niet alleen een hart voor West-Vlaanderen maar ook voor de provincie van de voorzitter, Limburg.

Het is heel belangrijk dat we die Waalse PWA'ers kunnen inschakelen voor onze land- en tuinbouwsector. Vandaar het belang van deze vraag. Ik was al heel blij met de regeling. Inderdaad, die opstart is niet altijd evident. Ondertussen zijn er een aantal weken verstreken en hoor ik dat het al veel vlotter verloopt. Ik hoop dat u in het aardbeienseizoen, dat ondertussen al volop aan de gang is, al hebt kunnen genieten van een 'coupe fraises' met Vlaamse aardbeien geplukt door Vlaamse of Waalse PWA'ers, dat doet er niet toe, als het maar Vlaamse aardbeien zijn.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik heb uiteraard heel veel begrip voor de situatie van de fruittelers en ik ben ook tevreden met de oplossing die de minister heeft uitgewerkt, maar heb toch een aantal kanttekeningen. Ik vind dat hele systeem eigenlijk een beetje pervers.

Ik heb recent van de minister een antwoord gekregen op een schriftelijke vraag naar aanleiding van de hervorming van het wijk-werken. Er zaten 7000 mensen in het PWA-systeem, die zelf de keuze hadden om er in te mogen blijven of niet, want men wilde niet aan verworven rechten raken. Van die 7000 zijn er 1480 vrijwillig uit het PWA-systeem gestapt. Daarvan hebben er nu al 480 een vaste job in private tewerkstelling gevonden. Dat is immens. Dat is een derde. Dan zijn er nog eens 600 mensen in opleiding en dergelijke meer. Anderen zijn in andere stelsels gestroomd waarvoor ze beter geschikt zijn dan voor het wijk-werken of het vroegere PWA.

Dat betekent dat er vele tientallen jaren lang mensen voor niets in de werkloosheid zaten verstoep in een dergelijk statuut. Nu gaan wij een beroep doen op Waalse mensen waarvan de Waalse Regering zegt: 'On s'en fout, on les laisse dans le PWA, c'est facile, la Flandre va payer.' Nu gaan wij daar een beroep op doen om ervoor te zorgen dat de fruittelers juiste mensen hebben. Ik zou in de minister zijn plaats uiteraard hetzelfde doen. De belangen zijn groot, die fruittelers mogen geen personeel verliezen. Maar ik wil wel de kanttekening maken dat het godgeklagd is dat men in Wallonië nog steeds blijft vasthouden aan het ouderwetse PWA-systeem dat alle kansen van mensen ontnemt en ze levenslang in de werkloosheid houdt.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Ik wil een aantal bedenkingen formuleren die een andere focus leggen dan collega Ronse, maar vertrekkend vanuit dezelfde situatie.

Wat de Waalse Regering doet, is hun zaak. Dat is niet aan ons. *(Opmerkingen van Axel Ronse)*

Dat is een institutionele zaak. Het is een keuze die gemaakt is. Dat is hun autonomie.

Minister, het heeft heel lang geduurd voor ik een antwoord kreeg op de vraag of Vlaamse werkgevers nog een beroep mogen doen op Waalse PWA'ers. Nu is gebleken dat het kan. Meer nog, de Vlaamse werkgevers in Limburg zijn daar sterk vragende partij voor. Daar hebben we verschillende vragen over gekregen. Zelfs voorzitter Peumans is mee in de bres gesprongen om dat mogelijk te maken. Hoe verklaart u dat Vlaamse werkgevers zo sterk vragende partij zijn voor Waalse

PWA'ers? Heeft dat te maken met het feit dat er in Limburg geen werkzoekenden beschikbaar zijn om dat werk te doen? Ik betwijfel dat. Of heeft dat te maken met het systeem van PWA zelf waar werkgevers graag met werken? Hoe verklaart u die vraag vanuit de Vlaamse werkgevers om een beroep te kunnen doen op Waalse PWA'ers? Ofwel vindt men echt niemand, maar dan is er een probleem van bemiddeling denk ik, ofwel vindt men het systeem gemakkelijker of op een of andere manier voordeliger.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik vind het een fantastische vraag van collega Kherbache. Volgens mij is het heel eenvoudig: het systeem van PWA is gebruikt voor iets waar het niet voor moest worden gebruikt, met name voor een goedkope tewerkstelling van mensen zonder een perspectief op de arbeidsmarkt. Daarvoor is PWA gebruikt.

Het was een arbeidsval voor de mensen die erin zaten en het was een goedkope werkkracht voor de werkgevers. En dat is de reden waarom dat, als dat PWA-systeem nog bestaat bij de Waalse collega's, men er graag een beroep op doet. De hervorming is niet gebeurd op vraag van de werkgevers, maar in het belang van de werkzoekenden.

Wat de heer Ronse naar voren bracht, maakt dat ook duidelijk. Als je dat systeem afschaft, kunnen plots een heleboel mensen, namelijk 40 procent van diegenen die bereid zijn ermee te stoppen, terecht in het private arbeidscircuit. Dat zijn fantastische cijfers. Het bewijst dat het een arbeidsval van hier tot ginder was en dat dit systeem niet leidde tot een job in het reguliere circuit. Eventueel komt daar nog een opleiding tussen, want ik heb altijd gezegd dat je niet rechtstreeks van het wijk-werken zult terechtkunnen in het arbeidscircuit. Dat zal weinigen gegeven zijn. Het zal allicht een eerste opstap kunnen zijn voor een aantal mensen. En zo was het ook altijd bedoeld. Dat is het antwoord.

Ik ben dus heel blij met uw vraag. Dat men daarop een beroep doet, is omdat het een goedkope arbeidskracht is voor die werkgever. Dat is de basis.

Mijnheer Ronse, zolang het systeem bestaat in Wallonië... We hebben wel met de sector, VDAB en Forem afgesproken dat dit pas aan de orde is nadat alle andere stappen zijn ingevuld. We bekijken eerst of er wijk-werkers zijn die kunnen gaan plukken. Er zijn ook andere systemen, zoals individuele beroepsopleiding (IBO). Maar het moet altijd gebeuren in de filosofie dat we activerend werken. En als dat niet kan, gaan we over tot wat we doen op de gewone arbeidsmarkt: we kijken dan over de taalgrens heen. Daar bestaat het systeem nog en dat wordt dan ook gebruikt.

Mevrouw Talpe, ik denk dat we zo proberen op een goede manier een antwoord te bieden op een bepaalde vraag. Ik herinner mij dat er toen redelijk wat paniek was, omdat men die PWA'ers graag elk jaar opnieuw wilde vragen. Ik benadruk graag nog eens dat dat voor de werkzoekende niet de beste situatie is: weten dat je een paar maanden kunt gaan plukken, dat je je werkloosheid bewaart en er nog iets bovenop krijgt. Nee, de filosofie zou nog altijd moeten zijn dat we mensen proberen te begeleiden naar het reguliere arbeidsmarktcircuit. En dat is wat we nu doen met het wijk-werken. Maar zolang er nog andere systemen bestaan...

We moeten eerst proberen maximaal werkzoekenden in te schakelen, ook in de seizoenarbeid. En dat er, bij gebrek aan werkzoekenden, over de taalgrens wordt uitgekeken naar mensen, binnen de statuten die er daar bestaan, lijkt mij een goede manier van werken. En die passen wij dan ook toe.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik dank u voor de aanvulling. Collega's, ik dank u voor uw aansluitingen. Uiteraard willen we de Vlaamse werkzoekenden maximaal activeren. Maar als in de praktijk blijkt dat onvoldoende Vlamingen dit willen of kunnen doen....

Die fruitteelt is ook niet zo evident, je moet daarvoor over een zekere kennis beschikken. De sector heeft dus vooral nood aan ervaren krachten. In het verleden waren er heel wat PWA'ers die hielpen. En nu kwam dat in het nauw door de omschakeling van PWA naar het Vlaamse wijk-werken. Dat is wat mij betreft geen probleem, tenminste wanneer dat in Wallonië in de toekomst ook wijk-werkers worden die hier in Vlaanderen komen helpen.

Dat was ook niet de bedoeling van mijn vraag. Ik ben blij dat er een oplossing komt of dat er een oplossing is gekomen voor een acuut probleem. Dit overstijgt die afschaffing, Vlaams en Waals, het overstijgt dat wijk-werken. Het gaat vooral over interregionale mobiliteit.

Ik ben blij dat hieraan is tegemoetgekomen. Mijn vraag was vooral om ervoor te zorgen dat dat heel vlot kan verlopen en dat de communicatie op peil kan blijven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over leidinggeven en werkbaar werk
– 1802 (2017-2018)**

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): De SERV-Stichting (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen) Innovatie & Arbeid publiceerde op 21 april 2018 een rapport met een analyse op de Vlaamse werkbaarheidsmonitor naar de werkbaarheidssituatie van leidinggevend en naar de impact van ondersteunend leiderschap op de job-kwaliteit van hun medewerkers. De hypothese dat ondersteunend leiderschap een cruciale rol speelt in het werkbaarheidsvraagstuk werd daarin bevestigd. Van de werknemers met een coachende leidinggevende heeft 56,5 procent werkbaar werk. Zij hebben een boeiende en motiverende job, die kansen biedt op bijleren, waarvan ze niet overspannen of ziek worden en die voldoende ruimte laat voor gezin en privéleven. Bij onvoldoende ondersteuning, zakt de werkbaarheidsgraad tot 17,7 procent. Vijf op de zes werknemers in Vlaanderen geeft aan een goede coach als directe leidinggevende te hebben, maar voor een op de zes is dat dus niet het geval. Zij lopen drie keer meer risico op motivatieproblemen en leertekorten en hebben dus dubbel zoveel risico op werkstressklachten en een onevenwicht in de werk-privébalans.

In het actieplan Werkbaar werk werd investeren in coachend leiderschap reeds opgenomen. De sociale partners zullen in de eigen netwerk- en vormingsmomenten het thema 'people management' gericht op de agenda plaatsen. Er wordt een breed en intensief bijscholings- en begeleidingsprogramma opgezet rond duurzaam leiderschap voor zittende leidinggevend en er wordt gepleit voor meer aandacht voor samenwerken en leiderschap in onderwijscurricula. Dat zijn goede zaken.

In het rapport kwam ook de arbeidssituatie en het werkbaarheidsprofiel van de leidinggevend zelf aan bod. Bij hen werd een scherpe terugval in de werkbaarheidsgraad vastgesteld van 57,4 procent in 2013 naar 52,8 procent in 2016. Zij hebben daarbij opvallend meer werkstressklachten en burn-outsymptomen, combinatieproblemen met werk en privé en een problematisch hoge werkdruk in vergelijking met

niet-leidinggevend. Dit zijn zaken die meer gelinkt zijn aan een leidinggevende functie en die dus een aangepaste aanpak vereisen.

Minister, ik heb twee vragen naar de stand van zaken. Wat is de huidige stand van zaken omtrent de drie acties die werden opgenomen in het actieplan Werkbaar werk rond coachend leiderschap?

Zijn er specifieke maatregelen die worden getroffen ten aanzien van leidinggevend om de werkbaarheid bij hen te verbeteren? Welk initiatieven zult u daar verder in ondernemen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Annouri, de stand van zaken, niet alleen op die drie maatregelen, maar op het totaal van werkbaar werk, is dat we met de Vlaamse Regering een antwoord voorbereiden op de voorstellen van de sociale partners.

Ik ga ervan uit dat we die een van de volgende weken op de regering kunnen bespreken. Zodra dat daar is besproken en wij het antwoord kunnen overmaken aan de sociale partners, zullen er VESOC-vergaderingen (Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité) plaatsvinden om verder van gedachten te wisselen en te komen tot een gezamenlijk actieplan rond werkbaar werk.

Ik wil wel benadrukken dat we vanuit de Vlaamse overheid via het Europees Sociaal Fonds (ESF) organisaties en bedrijven reeds ondersteunen die investeren in opleidingen rond coachend leiderschap en sociale vaardigheden of projecten opzetten rond werkbaar werk. Sinds 2015 kregen 286 bedrijven en organisaties een subsidie om hun jobs meer werkbaar te maken ter waarde van 16,8 miljoen euro. Ook keurde het ESF sinds 2015 261 opleidingsprojecten goed voor een totaalbedrag van 20 miljoen euro.

Het actieplan van de sociale partners vermeldt – afgezien van de ondersteuning van leidinggevend bij het ontwikkelen van een coachende en waarderende leiderschapsstijl – geen specifieke maatregelen om de werkbaarheid van leidinggevend te verbeteren. Ik plan ook geen specifieke initiatieven ten aanzien van leidinggevend. De bedoeling is alle werknemers op weg te zetten naar meer werkbaar werk, ook leidinggevend. Maar dat is voor mij niet de juiste doelgroep. Ik kies voor maatwerk en dat zal voor elk individu en elke leidinggevende anders zijn. Dat verschilt naargelang de sector, de onderneming, de functie. Afhankelijk van de grootte van het bedrijf zal de functie van leidinggevende anders zijn en veel hangt af van het individu zelf.

Als de werkbaarheid van leidinggevend een probleem is kunnen zij hiervoor natuurlijk wel doelgerichte acties opzetten. Voor ondersteuning van deze acties kunnen we nog altijd een beroep doen op ESF-oproepen of de kmo-portefeuille.

Dat is mijn eerste reactie daarop, maar we zullen in verder overleg treden met de sociale partners.

Imade Annouri (Groen): Een gezonde arbeidsmarkt draagt bij aan een gezonde samenleving. Met gezond bedoel ik hier natuurlijk werkbaar werk. Het is heel duidelijk en ik vind het belangrijk om aan te halen, dat heel vaak wordt gekeken naar de werknemer en de druk die hij ervaart, maar ook voor een leidinggevende is dat een cruciale factor. Dit heeft invloed op de verdere uitvoering van het beleid ten opzichte van de werknemer.

Ik begrijp dat u aangeeft dat u volop bezig bent met de voorbereiding. Dit is dan ook een informatieve vraag. U bent ervan overtuigd, of u bent er zeker van dat dit er nog voor het zomerreces zal komen? Kunt u daar zekerheid over geven of niet?

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): De problematiek van het werkbaar werk is sterk gekoppeld aan welzijn op het werk en dat is een federale bevoegdheid, zeker als het gaat om uitval door een burn-out of stress. Er wordt heel wat verdienstelijk werk verricht door de Stichting Innovatie en Arbeid en door de SERV. Heel wat sleutels liggen op het federale niveau.

Ik hoor uit verschillende hoeken dat heel wat werknemers vragende partij zijn voor meer flexibiliteit om het werkregime aan te passen aan hun privéleven en hun zorgnoden. Dat is een federale materie. We hebben de wet-Peeters, waarvan sommigen ervaren dat ze niet genoeg mogelijkheden biedt. Op een gegeven moment wordt het te veel voor sommigen en dan kiezen ze voor de combinatie van niet-arbeid in plaats van arbeid en privé. Daar moeten we serieus aan werken.

Kunt u samen met de SERV de federale knelpunten in kaart brengen? Kunt u samen tot een oplossing komen op het vlak van werkbaar werk en welzijn op het werk?

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Annouri, betreffende de timing heb ik geleerd, zeker als het gaat over overleg met de sociale partners, om belang te hechten aan een consensus. Daar kan ik moeilijk een timing op plakken. Als ik het gevoel heb dat we niet meer vooruitgaan, dan vind ik dat we moeten afsluiten. Maar misschien komen we heel snel tot een vergelijk, dat zou kunnen. Hebben we iets meer tijd nodig, dan moeten we die nemen. Samen tot een consensus komen is in dat geheel zeer belangrijk voor mij. Daarom ga ik me niet vastzetten op een timing.

We hebben de tijd genomen, en dat is altijd nodig als we met verschillende ministers samen zitten, en dat is hier zeker het geval. De minister van Onderwijs is betrokken, de minister van Mobiliteit, ikzelf ben betrokken, en ik ben nog iemand vergeten, geloof ik. We zijn hier met verschillende ministers effectief bij betrokken. Je moet dan ook komen met een totaalantwoord dat in zijn geheel op alle punten die de sociale partners naar voren hebben gebracht, een antwoord biedt. We hebben dat gedaan door eerst bilateraal overleg te hebben, elke minister met de sociale partners, om beter te weten: wat vragen ze, wat is de essentie van hun vragen enzovoort. Nu zijn we dat antwoord aan het coördineren. Ik hoop dat we dat een van de volgende weken op de regering kunnen afkloppen en overmaken aan de sociale partners. Dan gaat de dialoog verder. Ik hoop dat we zo rap mogelijk tot antwoorden komen. Ik vind het belangrijk dat we dat samen met de sociale partners kunnen doen. Ik vind dat zij ook een heel mooi werk hebben gemaakt. Het verdient de wil om tot consensus te komen.

Mevrouw Talpe, ik ben het natuurlijk 100 procent met u eens dat er, zeker op het federale vlak – ik denk aan heel de arbeidswetgeving – elementen zijn die zouden kunnen worden aangepast. Dat geldt zeker voor het aspect welzijn op het werk. Ik zou het los zien van het werk dat we nu doen, laten we ons in het overleg met de sociale partners concentreren op wat we zelf kunnen doen. Ik vind uw suggestie goed om hun te vragen of zij misschien de stap kunnen zetten om in kaart te brengen welke elementen federaal tot problemen kunnen leiden. Dat is een element dat zij effectief zouden kunnen doen, al was het maar naar een volgende regeringsvorming. Ik zal de suggestie zeker overmaken.

Er is werk genoeg in Vlaanderen. Ik hoop dat we zo rap mogelijk tot een Vlaams actieplan kunnen komen, met acties die zij en wij, samen en apart, die iedereen op zich kan nemen.

Imade Annouri (Groen): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik sluit me ook aan bij de opmerking van collega Talpe. Deze problematiek heeft verantwoordelijken op beide beleidsniveaus. Ik denk bijvoorbeeld ook aan de re-integratie van

werklozen die met een burn-out te kampen hebben en die nu vragende partij zijn voor meer op maat gemaakte beleidsbeslissingen.

Minister, ik volg u. U hebt liever een breed gedragen oplossing die goed is en waar we mee verder kunnen dan snel-snel er iets door te jagen. Ik hoop toch dat het de combinatie van beide kan zijn, want het is natuurlijk een belangrijk thema. Laten we hopen dat we er zo snel mogelijk en zo goed mogelijk mee verder kunnen. Wordt vervolgd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over onderzoek naar de ervaringen van VDAB-consulenten bij controle en bemiddeling – 1809 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer tuinder heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, VDAB is al veel jaren actief als bemiddelaar en heeft nu ook door de staatshervorming een sanctioneringsbevoegdheid. Over het contact tussen VDAB en werkzoekenden zijn een aantal interessante studies en een interne audit gemaakt die misschien aanleiding kunnen geven tot interessante vragen en antwoorden van u, minister.

Zo waren er twee studies vanwege het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA) in het kader van het onderzoek naar 'De rol en impact van de arbeidsbemiddelaar in het nieuwe begeleidingsmodel van VDAB': een studie vanuit de visie van de bemiddelaars, en één met de visie van de werkzoekende op het model van VDAB. Deze studies werden eind 2017 vrijgegeven.

Ik geef enkele van de conclusies die we uit de eerste studie konden distilleren. Een eerste signaal is de vaststelling dat slechts 27 procent van de bemiddelaars meent dat er richtlijnen gelden voor het bepalen van het aantal te bewijzen sollicitaties. Maatwerk ten aanzien van de werkzoekende is wenselijk als het aankomt op dit aantal, maar dat daaromtrent weinig tot geen richtlijnen gelden, impliceert willekeur. Afhankelijk van de bemiddelaar bij wie je als werkzoekende terecht komt, kun je andere opdrachten krijgen en dus meer of minder streng worden geactiveerd ter controle van het recht op een uitkering.

Ook wat betreft het overgaan tot persoonlijke dienstverlening met formele opvolging, doet de helft van de bemiddelaars dit op basis van eigen inschatting, terwijl maar 36 procent zich ook gebonden voelt door richtlijnen van de organisatie.

Hoewel er allicht wel duidelijke regels zijn wat betreft formele opvolging, lijkt de discretionaire bevoegdheid en eigen inschatting van de consultant vaker als leidraad te dienen dan de interne richtlijnen van VDAB. Er is onduidelijkheid over de te volgen procedures. 40 procent van de ondervraagden gaf dit aan. Dit kwam naar boven in de vraag naar de ervaring van de bemiddelaars met het 'persoonlijke dienstverleningsmodel met formele opvolging'.

Men suggereert onder andere om tools uit te werken die bemiddelaars kunnen ondersteunen en willekeur zou vermijden.

Begin februari werd bij VDAB ook een interne audit afgerond, die ingaat op de formele opvolging en transmissie. Daarin komen gelijkaardige bekommernissen naar boven. Ook de wijzigende prioriteiten maken de uitoefening van de job moeilijk, doordat het bepalen van deze prioriteiten ook op de schouders van de

bemiddelaars terechtkomt en men blijkbaar te weinig voeling heeft met de manier waarop de prioriteiten worden vastgelegd.

Ook de complexiteit van transmissies wordt aangehaald als mogelijke reden waarom consultants soms niet overgaan tot het opmaken van een dossier. Dit laatste zou dit jaar worden aangepakt door VDAB, blijkt uit het antwoord op een schriftelijke vraag.

Minister, hoe reageert u op de rapporten van het HIVA en de interne audit bij VDAB? Hoe zult u opvolging geven aan de conclusies van deze verschillende rapporten? Wat zijn de verschillende stappen die intussen gezet zijn en nog zullen worden gezet met het oog op een verbeterde controle, transmissie en sanctivering binnen VDAB?

Hoe verhoudt het aangepaste opvolgingsmodel, waar in de interne audit sprake van was, zich tot het 'persoonlijke dienstverleningsmodel met formele opvolging'?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega's, de HIVA-studies sluiten inderdaad aan bij wat VDAB zelf ook via de interne audit, maar ook via dagelijkse, impliciete en expliciete vaststellingen zelf kon constateren. VDAB was op basis van die bevindingen ook al gestart met de opmaak van actieplannen om de controle en bemiddeling te optimaliseren. Ik ben blij om vast te stellen dat wat zij als actieplan naar voren schuiven, naadloos aansluit bij de aanbevelingen die in de studies stonden.

Wat belangrijk is, is dat de onderzoeken bevestigen dat het kader en de visie die VDAB hanteert, de juiste is. De verbeterpunten zijn opgenomen in twee plannen: het actieplan Actief en Consequent Bemiddelen en het versnellingsplan. Die acties worden ook gemonitord. U vraagt daar ook naar. Ze worden binnen de raad van bestuur opgevolgd. De acties met betrekking tot actief en consequent bemiddelen zijn bijna allemaal uitgevoerd.

Er werd ingezet op een zestal punten. Ten eerste, het verduidelijken van verwachtingen ten aanzien van bemiddelaars en instructeurs op het vlak van opvolging van zoekgedrag en het coachen richting de gewenste cultuur. Ten tweede, de coaching- en managementrol van het management. Ten derde, de end-to-end-aanpak van het bemiddelings- en opvolgingsproces. Ten vierde, het responsabiliseren van de klant op het vlak van actief zoekgedrag. Ten vijfde, de datamining toepassen ter ondersteuning van de bemiddelaars. Ten slotte, het verkrijgen van sollicitatie-feedback van de werkgevers. Met die zes punten uit het plan zie je al dat er stroomlijning komt en structuur en ondersteuning ten aanzien van die mensen.

De resultaten beginnen vruchten af te werpen, wat zich vertaalt in cijfers inzake controle en sanctivering. We beseffen ook dat er blijvende aandacht en sturing nodig zal zijn omdat sommige acties een langere termijn vergen om volledig ingeburgerd te raken binnen de VDAB-werking.

Er is ook het versnellingsplan met acties die focussen op een versterkte inschatting en een versnelde toeleiding, op een verhoogde kwaliteit en kwantiteit van de dienstverlening en op een administratieve vereenvoudiging, waar we kunnen.

De diverse optimaliseringsplannen zijn dus, zoals ik al naar voren heb gebracht, voorzien van monitoringsaspecten, zodat de voortgang nauwgezet kan worden gevolgd. De acties uit het versnellingsplan komen stilaan op kruissnelheid. Ik hoop dan ook dat we snel tot resultaten zullen komen.

Aansluitend is er het nieuwe organisatie- en dienstverleningsmodel, dat in het najaar van start gaat. Jullie kennen dat wel. Jullie zijn het zelf gaan bekijken bij

VDAB. VDAB moet daarmee volgens mij klaar zijn voor de toekomst. Het sectoraal én corporate werken moeten zorgen voor meer focus en een meer klantgerichte benadering. Naarmate de contactstrategie tot volledige ontplooiing komt, zal er ook meer ruimte vrijkomen voor gerichte face-to-facecontacten. Ik denk dat dat een heel belangrijk aspect is. Dankzij de manier van werken zal er echt meer maatwerk mogelijk worden gemaakt. Als VDAB dan nog gaat gebruikmaken van datamining, artificiële intelligentie en verdere digitalisering, zal men er in staat zijn om registratie- en administratieve overlast zo veel mogelijk te vermijden en de klant te empoweren.

Wat uw laatste vraag betreft: de opvolging van de controle op beschikbaarheid gebeurt vanuit de reguliere bemiddeling. Zowel bij de zelfredzame werkzoekende, die zelfstandig met behulp van digitale tools aan de slag kan om werk te vinden, als bij de werkzoekende in persoonlijke dienstverlening wordt het werkzoekgedrag consequent opgevolgd. De bemiddelaar doet dat aan de hand van het aangepaste dienstverleningsmodel Sluitend Maatpak Plus (SMP+). Indien VDAB vaststelt dat de werkzoekende onvoldoende meewerkt, is er binnen het dienstverleningsmodel in voorzien dat er wordt overgestapt naar persoonlijke dienstverlening mét formele opvolging. Ik denk dat je op die manier eigenlijk ook een duidelijke gradatie hebt, en een opvolging die garandeert dat we elke werkzoekende op een goede manier verder opvolgen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor het antwoord. Uit het antwoord en uit alle documenten blijkt ook dat het een 'work in progress' is. Er is een besef bij VDAB dat een en ander beter moet. Ik denk dat het goed is dat hieromtrent onderzoek is gebeurd, want op zich is het wel verontrustend dat de opvolging vanuit VDAB zo weinig stringent en zo weinig gestroomlijnd gebeurt. Het is goed dat die acties die nu zijn opgezet, er zijn, maar ze zijn ook wel broodnodig, als ik naar de rapporten kijk.

Er is bijvoorbeeld het gebrek aan sollicitatieopdrachten. Heel weinig werkzoekenden kregen daadwerkelijk sollicitatieopdrachten mee, zodat het ook heel moeilijk is om dan te gaan controleren of mensen daadwerkelijk actief op zoek gaan naar werk, terwijl dat toch de basis is van een succesvolle of potentieel succesvolle bemiddeling. Dat komt telkens naar voren, in elk rapport. Er is ook het feit dat veel bemiddelaars en mensen bij VDAB niet kort genoeg op de bal spelen. Dat blijkt niet alleen uit de rapporten die hier voorliggen, maar ook uit de vele gesprekken die ik heb met mensen bij VDAB en mensen die bij tenderpartners van VDAB werken. Mijn gevoel daarbij is altijd dat er eigenlijk nog altijd voor een stuk een lakse houding heerst bij mensen die met werkzoekenden omgaan. Hier wordt het mooi omschreven: men stelt dat vertrouwen geven aan de werkzoekende overweegt op de noodzaak om tot een formele opvolging over te gaan. Ik ben blij dat men vertrouwen geeft, maar de onmiddellijke koppeling met een formele opvolging is wel degelijk nodig en noodzakelijk om tot resultaten te komen. Ik zie bijvoorbeeld dat bij een derde van de werkzoekenden slechts één afsprakenblad werd meegegeven. Normaal zou er na elk gesprek een afsprakenblad met duidelijk afspraken moeten worden meegegeven met de werkzoekende. Ofwel is er dus te weinig persoonlijke opvolging, ofwel wordt na persoonlijke opvolging te weinig concreet overgegaan tot afspraken die zijn hardgemaakt en op papier zijn gezet. Dat blijkt alleszins uit de audits en de documenten die u hebt overgemaakt.

Ik ben dus blij dat u tot actie overgaat, dat er binnen VDAB werk wordt gemaakt van een gestroomlijnde dienstverlening en een mentaliteitsverandering, zoals dat hier in de conclusies van de audit werd omschreven. Een goede opvolging en een efficiënte bemiddeling zijn immers ook belangrijk om de kansen die deze conjunctuur biedt, daadwerkelijk te grijpen.

Minister, er is nu een audit geweest. Er is voorlopig geen audit meer gepland, leer ik uit vragen, maar wanneer wilt u de in gang gezette acties evalueren? Over een jaar, over twee jaar? Is er een moment waarop u opnieuw zult bekijken of hetgeen u in gang hebt gezet aan veranderingen, daadwerkelijk rendeert? Dat is immers wel belangrijk, natuurlijk.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, een ander cijfer dat ik toch ook wel heel frappant vond, is dat bijna 30 procent van de bemiddelaars zelf aangeeft dat de werkdruk onhoudbaar is. Dat is toch ook wel iets dat zeker moet worden meegenomen, dat toch alarmerend is wat mij betreft. Minister, VDAB kan die werklust zelf intern aanpakken door onder andere een haalbare 'caseload', het afstemmen van het registratiewerk, realistische streefcijfers, dingen die u voor een stuk ook net hebt aangehaald, maar ik denk dat we ter zake de bemiddelaars zelf niet uit het oog mogen verliezen, en de alarmkreet die ik daar toch voor een stuk in zie. Daarnaast wijst het onderzoek ook uit dat een belangrijke werklustbron zich ook bij de werkgevers situeert. Een versterkte samenwerking kan er via wederzijds leren toe leiden dat meer realistische eisen worden opgenomen in vacatures en dat een ruimere groep werkzoekenden wordt uitgenodigd. Minister, vooral vanuit het oogpunt van die 30 procent van bemiddelaars die aangeeft dat die werkdruk onhoudbaar is, vraag ik u toch om dat aspect ook zeker mee te nemen als u met VDAB gaat overleggen over de plannen die ze nu hebben uitgerold en de verdere opvolging daarvan. Ik vind dat immers toch wel een verontrustend tot zeer verontrustend cijfer.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp-a): Minister, ik heb eerst een vraagje naar achtergronddocumenten. Ik heb net vernomen dat de interne audit beschikbaar is via het antwoord op de schriftelijke vraag van collega Bothuyne. Het zou toch ook wel interessant zijn om een zicht te krijgen op de onderrichtingen die de bemiddelaars krijgen. Kunt u die beschikbaar stellen? Daar staat niks geheims in, maar dat kan ons in ieder geval wat inzicht geven in het kader waarbinnen de bemiddelaars werken. Die hebben een ruime discretionaire bevoegdheid om op maat te kunnen werken, maar het lijkt me wel nuttig om een zicht te krijgen op hoe die worden aangestuurd om die keuzes toch zo correct en objectief mogelijk te maken.

Dan kom ik tot mijn tweede vraag. In de discussie over het sanctioneringsbeleid en het onderzoek daarover viel het op dat 92 procent van de gesanctioneerden laag- en middengeschoolden waren. U erkende toen ook dat de begeleidingsintensiteit leidt tot een hogere sanctioneringsintensiteit. U zou dat bijsturen door de vernieuwde aanpak. Hebt u al indicaties dat dit grote verschil bijgestuurd wordt? Bij hooggeschoolden werd de initiële aanpak pas na negen maanden opgevolgd. Zijn er nu op dat vlak al bijsturingen zodat de begeleidingsintensiteit niet automatisch leidt tot een hogere sanctioneringsintensiteit? Dit is eigenlijk onbillijk.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik ben het eens, zowel met de minister als met de heer Bothuyne, dat dit een belangrijke thematiek is. Naar aanleiding van de cijfers die de RVA had gepubliceerd hebben we een hoorzitting gehad met VDAB. We hebben een aantal accenten meegegeven aan VDAB. Het feit dat de bemiddeling en de controle bij een en dezelfde persoon ligt, kan soms leiden tot een andere manier van begeleiden, die meer empathisch is, en waarbij de controle minder stringent kan zijn. Dat is mensenwerk en het hangt af van persoon tot persoon. Het is geen algoritme, maar een complex verhaal. De audits zijn wel wat ze zijn en ze bevestigen voor een stuk het idee dat we al hadden, namelijk dat er een cultuuromslag aan de gang is die doorgezet moet worden en dat er nog werk te doen is. Het is goed dat de heer Bothuyne dit hier heeft aangekaart en dat de minister

meteen al kan aangeven dat hij op dat gebied actie onderneemt. We moeten met zijn allen zeer kort op de bal spelen en dit goed opvolgen. We kunnen ons niet permitteren dat daarmee te laks wordt omgegaan of dat bepaalde zaken worden nagelaten, zoals het doorgeven van de formele afsprakenbladen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): We hebben het hier inderdaad al vaker gehad over de nieuwe controle- en sanctioneringscultuur en de worsteling van de consulenten, zeker in het begin, met die nieuwe dubbele taak. Dit zal ongetwijfeld ook meespelen in de verhoging van de werkdruk, mijnheer Annouri. Het is niet altijd evident om tegelijk de wortel en de stok in handen te hebben. Met het actieplan en het versnellingsplan moeten we de koe bij de horens vatten. We kijken reikhalzend uit naar de goede resultaten daarvan. Ik veronderstel dat de evaluatie daarvan ook hier grondig besproken zal worden.

In het rapport staat onder meer dat 27 procent van de bemiddelaars aangeeft dat er maatregelen zijn en dat de helft van hen de opvolging doet vanuit de eigen inschatting. Is er ook zicht op het profiel van die consulenten? Spreken we dan voornamelijk over jongere of oudere consulenten? Zijn er regionale verschillen? Het kan misschien interessant zijn om dat in kaart te brengen en te analyseren en daar gericht op in te spelen.

De vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties in de raad van bestuur hadden nogal wat schrik van de implementatie van het nieuwe controle- en sanctioneringssysteem. Dan is er binnen de raad van bestuur afgesproken om dat om de drie maand te evalueren. Kunt u dat wat meer toelichten? Gebeurt dat inderdaad? Wat zijn de volgende stappen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Algemeen moet ik zeggen dat iedereen wel inziet dat dit 'work in progress' is. We hadden gewoon kunnen overnemen wat er op het federale niveau bestond, maar we proberen het op een andere, en volgens mij veel betere, manier te doen. We moeten de mensen daar ook de kans toe geven en niet meteen kritiek uiten op wat er zoal misloopt. Dat vind ik belangrijk. We moeten blijven beseffen dat bemiddeling een zekere autonomie van de persoon in kwestie veronderstelt. Ik ben er zeker van dat de werkstress verhoogt als de consulent van alles moet aanvinken en veel papierwerk moet doen omdat dit zo opgelegd wordt.

Ik ben er nogal voorstander van om het organisatorisch bij VDAB zelf te houden en op iets grotere schaal te bekijken hoe we dat moeten doen. Als we gaan morrelen aan de autonomie van de bemiddelaar, zijn we op een verkeerde manier bezig en komen we tot meer robotisering in plaats van meer maatwerk en persoonlijke aanpak. Ik ben er dus geen voorstander van om bijvoorbeeld te zeggen dat er bij elke afspraak een afsprakenblad moet ingevuld worden. Ik laat dat graag over aan de inschatting van de bemiddelaar zelf. Maar als er natuurlijk nooit afsprakenbladen opgemaakt worden bij bemiddelaar a en altijd bij bemiddelaar z, dan is er binnen VDAB misschien wel de ruimte om dat organisatorisch aan te pakken. Dat was mijn eerste reactie op wat de heer Bothuyne naar voren heeft gebracht.

Mevrouw Talpe en mijnheer Bothuyne, er is inderdaad afgesproken om dit per kwartaal te monitoren. Er zijn ook gegevens die specifiek over de twee plannen naar voren geschoven zijn, die worden opgevolgd. Dat is volgens mij de goede manier van opvolgen. We wachten niet tot er over twee jaar een evaluatie wordt gedaan. We bekijken nu al hoe het evolueert. Dat is volgens mij een betere methode. Bij elk monitoringrapport kijken we hoe de cijfers evolueren en wat we daaruit kunnen leren en dan schaven we meteen bij waar nodig. Het is, zoals u

zei, 'work in progress', maar ik vind het wel een sterk 'work in progress'. We beginnen op een heel authentieke manier de zaken aan te pakken.

Vorige week was ik in Canada naar aanleiding van het World Anti-Doping Agency (WADA). Ik heb op een vrije voormiddag de 'port d'emploi de Québec' bezocht. Als ik hoor hoe zij werken en als ik vertelde wat wij aan het doen zijn, dan kan ik zeggen dat we toch weer voorliggen op wat daar gebeurt. Nochtans heeft men ook in Québec een krapte op de arbeidsmarkt, langdurig werklozen enzovoort. Het is nogal vergelijkbaar, maar als je dan ziet wat wij doen, dan was er veel interesse en vraag om met VDAB daaromtrent meer contact te hebben.

30 procent werkdruk is onhoudbaar. Mevrouw Talpe heeft gelijk als ze zegt dat de verandering dit allicht meebrengt. VDAB zal dit wel opvolgen. Ze hebben er ook belang bij dat de bemiddelaars met volle 'goesting' aan het werk zijn. Dit zal zeker opgevolgd worden en blijven.

Mevrouw Kherbache, u vroeg of we de onderrichtingen kunnen krijgen van de bemiddelaars. Ik zal dat navragen en horen of dit een probleem geeft of niet. Ik weet niet op welk niveau dit gebeurt. Als dit individueel is, zeg ik neen. Als dit collectief is, dan is het anders. Ik zal het bekijken en vragen wat we kunnen overmaken.

De vernieuwde aanpak heeft natuurlijk nog geen gevolgen, want die is er nog niet. We beginnen in september met de vernieuwde aanpak. Pas dan stappen we af van het systeem dat als je hooggeschoold bent je pas na x aantal maanden wordt bijgestuurd. Er zal een snellere inschatting zijn, bijvoorbeeld op basis van het zoekgedrag. Ook hooggeschoolden zeggen soms dat ze van VDAB nog niets hebben gehoord. Ook dat aspect is meegenomen in de nieuwe dienstverlening. Het wordt inderdaad meer op maat. Een hooggeschoolde die niet goed weet wat of hoe, zal ook door VDAB vroeger worden gecontacteerd, al was het maar om de dienstverlening nog te verbeteren. Ook de opvolging van wat die persoon doet, zal, binnen de wet op de privacy, verder worden opgevolgd. Neen, er zijn dus nog geen resultaten, want dat kan nog niet. Ik vind het ook niet zinvol om 'snel-snel' een aantal maatregelen te nemen als we in september starten met een nieuw systeem. Laat ons dat nieuw systeem effectief van start laten gaan.

Mijnheer Ronse, het is voor die bemiddelaars een andere job. Ze doen niet zozeer de controle, maar wel de opvolging. De controle en de sanctionering gebeuren nog altijd door een gescheiden dienst. Er wordt van de bemiddelaars wel iets anders gevraagd dan wat in het verleden werd gevraagd.

Mevrouw Talpe, u vroeg of we een profiel hebben bij de consultants. Ik dacht niet dat dit het geval is. Ik zal het navragen, maar ik dacht niet dat het is opgedeeld in leeftijd, geslacht of andere elementen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik dank u voor uw bijkomende antwoorden. We willen allemaal ongeveer hetzelfde, namelijk een actieve bemiddeling, die kort op de bal speelt.

U gaf het voorbeeld van de afsprakenbladen. Het is wel degelijk de bedoeling dat elk gesprek gevolgd wordt door een afsprakenblad. Dat is alleszins de richtlijn die binnen VDAB geldt. Ik hoop dat dit effectief zo wordt uitgevoerd. Dat past perfect in het kader van wat hier in het parlement wordt gevraagd, namelijk een goede en strikte opvolging van elke werkzoekende op maat van de betrokkene.

U gaat elke drie maand opvolgen, wat goed is. Ik wil er toch voor pleiten om binnen één of twee jaar na de nieuwe werking een nieuwe audit op de kalender te zetten bij de interne-auditdienst van VDAB. Op die manier kan een goeie vergelijking

worden gemaakt tussen het verleden en de nieuwe manier van werken die we in de komende maanden zullen uitrollen. Ik hoop dat dit gebeurt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het tenderbeleid bij VDAB
– 1810 (2017-2018)**

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Deze vraag vertrekt vanuit dezelfde studies waarvan daarnet sprake was.

We hebben een uitgebreid model van publieke bemiddeling, waarin fors wordt geïnvesteerd. In de werkingsmiddelen van VDAB zit een forse stijging, tot ruim boven 800 miljoen euro tijdens deze legislatuur. Tegelijk zetten we steeds meer in op tendering, op samenwerking met externe partners. Daarom wil ik graag een vraag stellen over het tenderbeleid van VDAB.

De bedoeling is natuurlijk om de werkzaamheidsgraad omhoog te krijgen en de werkloosheid naar beneden. We willen uiteraard een zo hoog mogelijk effect van de inzet van middelen in onze publieke bemiddelingsdienst en zijn partners.

Verskillende doelgroepen met mogelijk dure tenders zouden momenteel onvoldoende resultaat opleveren. Gespecialiseerde dienstverlening kan voordelen hebben, maar dat hoeft niet per definitie zo te zijn. Zo kregen we onlangs nog een bericht van een oudere werkzoekende die vond dat de dienstverlening en de verplichte uitbestede opleidingen bij tenderpartners een maat voor niets waren. "Ze dragen niets bij", was zijn letterlijk citaat.

Ook eerder al vernamen we – zowaar van een gemandateerde partner zelf – dat er veel meer resultaatgedreven moet worden gewerkt met het oog op de uiteindelijke aanwerving, wat bij verschillende tenders niet wordt opgenomen in de tenderovereenkomst.

Eind 2017 werden de twee eerder genoemde studies van het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en samenleving (HIVA) opgeleverd, beide passend in het onderzoek naar 'De rol en impact van de arbeidsbemiddelaar in het nieuwe begeleidingsmodel van VDAB'. Het geeft de visie van de bemiddelaar op het activeringsbeleid weer. Daarnaast was er ook nog een interne VDAB-audit over de controle en bemiddeling.

Ik geef enkele citaten weer die ingaan op het tenderbeleid. In het HIVA-rapport lees ik: "We stellen vast dat de bemiddelaars te weinig discretionaire ruimte ervaren wat betreft de doorverwijzing van werkzoekenden naar tenderpartners omwille van de hoge druk die uitgaat van de tenderquota (...) Meer dan acht op de tien bemiddelaars neemt de beslissing wie moet worden uitgenodigd op basis van een eigen inschatting van de urgentie van het klantendossier. Zes op de tien laat zich (ook) leiden door rode knipperlichten. Opvallend, 27 procent van de bemiddelaars nodigt werkzoekenden uit in functie van een tender. (...) 76 procent van de bemiddelaars meent dat er richtlijnen zijn met betrekking tot het bepalen of een werkzoekende in een traject bij een tenderpartner dient te stappen." Dat is enigszins tegenstrijdig aan het tweede punt, waar men beslist op basis van eigen inschatting.

Ik vervolg het citaat: "We stellen vast dat bemiddelaars het meest inspraak geven aan werkzoekenden bij het bepalen van het jobdoelwit en het minst bij het

nemen van de beslissing om de werkzoekende door te verwijzen naar een tenderpartner. 75 procent van de bemiddelaars geven veel inspraak bij de bepaling van het jobdoelwit, 30 procent bij het bepalen van het aantal te bewijzen sollicitaties en 15 procent bij het beslissen of de werkzoekende in een traject bij een tenderpartner start.”

Werkzoekenden hebben dus weinig keuze om al dan niet bij een gespecialiseerde partner te gaan voor opleiding/bemiddeling. Voor de duidelijkheid, dit is niet noodzakelijk slecht.

In de interne audit over transmissie lezen we: “De wijzigende prioriteiten (tenders vol krijgen, opleidingscentra vullen, 50-plussers oproepen, strengere controle werkzoekgedrag,...) wordt door de consultants aangegeven als een van de voornaamste belemmerende factoren in de uitoefening van hun job.”

Hier staat vooral de omschrijving ‘tenders vol krijgen’ als prioriteit tegen de borst voor mensen die bij VDAB aan bemiddeling doen. De prioriteit zou het matchen van de werkzoekende met de vraag op de arbeidsmarkt moeten zijn. Tenders vol krijgen vinden wij niet meteen een prioriteit voor VDAB.

Ook in het verleden hebben er al studies plaatsgevonden over het tenderbeleid van VDAB. Zo was er eind 2012 de discutabele enquête van het ABVV met slechts tweehonderd bevroegden, maar het was toch een teken aan de wand.

Een andere studie van de Universiteit Gent toont aan dat er ook nuancering nodig is. In 2005-2007 kon men eerder positief zijn wat betreft de kansen van werkzoekenden na een extern begeleidingstraject. Het is dus zeker niet per definitie een slechte manier van werken.

Maar het budget dat aan tenders gespendeerd werd, nam het voorbije decennium wel flink toe. In 2008 ging dit nog over 50 miljoen euro, in 2012 al over 100 miljoen euro en in 2015 over 236 miljoen euro. Uit recente cijfers die u me hebt bezorgd, blijkt dat het bedrag dat aan tendering is gespendeerd, nog verder is gestegen. De volledige stijging van de werkmiddelen voor VDAB is in deze legislatuur integraal naar uitbesteding gegaan. Dat is een duidelijke beleidskeuze om externe diensten in te schakelen.

Minister, kunt u schetsen hoeveel van het totale budget naar partners vloeit waarmee wordt samengewerkt bij bemiddeling en opleiding?

Worden alle tenders voorzien van resultaatsfinanciering? Op welke manier wordt dat concreet vormgegeven?

Wanneer werd het tenderbeleid voor het laatst grondig geëvalueerd? Wordt er nog een evaluatie in het vooruitzicht gesteld?

Hebt u zicht op de manier waarop andere performante bemiddelingsdiensten, zoals de Duitse en de Scandinavische, gebruikmaken van tendering? Kunnen we daar iets uit leren?

Hoe kijkt u naar de visie van de bemiddelaars en de interne audit waarbij men ervaart dat men haast doelgericht moet zoeken naar profielen die naar tenderpartners kunnen worden gestuurd en waarbij tendering een doel op zich lijkt te worden in plaats van de bemiddeling?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Bothuyne, ik ga niet herhalen wat ik u vorige week heb bezorgd naar aanleiding van uw schriftelijke vraag. Ik vind het

zelf een beetje raar dat u die vragen opnieuw stelt in een vraag om uitleg, maar dat is natuurlijk uw goed recht.

Wat de cijfers betreft, heb ik al gereageerd in het antwoord op uw schriftelijke vraag. Ik kan daar wel nog twee cijfers aan toevoegen. Zo is er voorzien in 50.761.000 euro voor de effectieve uitgaven in het kader van overheidsopdrachten, en in 186.526.000 euro in het kader van subsidies.

VDAB werkt in alle tenders met een resultaatsfinanciering. Afhankelijk van de tender – doelgroep en type opdracht – worden de resultaatparameters vastgelegd.

Wat uw vraag over de laatste grondige evaluatie betreft, verwijs ik opnieuw naar uw schriftelijke vraag van 10 april. Aan dat antwoord kan ik nog toevoegen dat er op dit moment geen overkoepelend evaluatieonderzoek naar tenders is gepland. Maar u weet dat elke tender na afloop ervan, wordt geëvalueerd door de raad van bestuur. Dat antwoord heb ik ook gegeven aan mevrouw Talpe op een van haar vragen.

De meerderheid van de Europese bemiddelingsdiensten heeft geen eigen opleidingscentra, dus dit gegeven wordt sowieso uitbesteed. In Duitsland wordt de overgrote meerderheid van het actief arbeidsmarktbeleid, opleiding maar ook begeleiding, getenderd. De kost van het tenderen op zich is daar minder van belang dan de kwaliteitsborging.

Er wordt ook opgekeken naar het Verenigd Koninkrijk waar men een streng resultaatgebonden tenderbeleid voert: niet de manier waarop men het contract uitvoert telt, maar wel het resultaat. Ik denk dat wij inzake tenderbeleid niet echt grondig verschillen van wat er in andere bemiddelingsdiensten gebeurt.

Tenders worden in de markt gezet na een grondige arbeidsmarktanalyse. We moeten daar telkens bij nagaan wat VDAB zelf kan doen en wat beter door anderen kan gebeuren. Veel tenders worden uitgeschreven in functie van specifieke doelgroepen die een maatgerichte aanpak vereisen en waarvoor VDAB soms ook niet de juiste expertise in huis heeft.

Als een dergelijke tender wordt uitgeschreven, wordt natuurlijk rekening gehouden met het aantal potentiële deelnemers die er in een specifieke populatie zouden kunnen zijn. Die aantallen zijn echter geen statische gegevens en kunnen tijdens de looptijd van een tender worden bijgestuurd. Indien we ten aanzien van een bepaalde doelgroep een tender creëren, moet VDAB daar natuurlijk de nodige mensen naartoe sturen. Als we dan zien dat er effectief meer of minder mensen komen dan oorspronkelijk werd geschat, moet dit worden bijgestuurd. Om die reden werkt VDAB steeds meer met raamovereenkomsten die toelaten flexibel om te gaan met de toe te leiden aantallen.

Ik ben het ermee eens dat het geen doelstelling mag zijn vijfhonderd mensen te sturen omdat in de tender staat dat er vijfhonderd mensen moeten komen. De inhoud van de tender en de doelgroep zijn belangrijker dan het aantal. De toeleiding moet zeker goed zijn.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik ben het er, voor alle duidelijkheid, helemaal mee eens dat we de expertise moeten halen waar ze zit. Als VDAB die expertise zelf niet in huis heeft, kan die ongetwijfeld bij externe partners worden gevonden.

Ik stel vast dat de tenders een steeds grotere plaats in de werking van VDAB innemen. Dit slaat zowel op het aantal trajecten en de mensen die hierdoor worden gevat als op het budget. Vorig jaar is in totaal 277 miljoen euro aan externe financiering besteed. Dit is deels door middel van subsidiëring en deels door middel

van echte uitbestedingen gebeurd. Het is dan ook goed dat we een vinger aan de pols houden.

Tegelijkertijd pleit ik ervoor de lag hoog genoeg te leggen. Op basis van partiële informatie heb ik soms de indruk dat de tenderpartners de lat in het geval van resultaatsfinanciering niet hoog genoeg leggen. Ik pleit ervoor daar zeker de nodige aandacht aan te besteden. Naast u zitten specialisten die u op dat vlak ongetwijfeld kunnen bijstaan.

Wat het vullen van tenders betreft, ben ik blij dat u dit hebt tegengesproken. Als er wordt uitbesteed, kan het nooit de bedoeling zijn de tenders te vullen. Dat er flexibiliteit is in het contingent van het aantal plaatsen in een dergelijke uitbesteding, is bijzonder belangrijk. Het vullen van tenders mag nooit een doelstelling van VDAB of van zijn consultants zijn.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Mijnheer Bothuyne, gezien het belang van uitbestedingen in het arbeidsmarktbeleid treed ik uw bekommernissen bij. We moeten dit goed opvolgen. De uitbesteding aan gespecialiseerde partners kan op zich zeker een meerwaarde hebben, maar de resultaten zijn natuurlijk afhankelijk van de kwaliteit van de dienstverlening en van de focus op resultaatgerichtheid. Er is op dat vlak een groot verschil tussen de organisaties of ondernemingen die een tender uitvoeren. Het lijkt me belangrijk die verschillen naar boven te halen en, waar nodig, de knelpunten bij te sturen.

Minister, u hebt verklaard dat er geen overkoepelend onderzoek is. In 2015 is een onderzoek uitgevoerd om de profitsector en de non-profitsector met betrekking tot tendering te vergelijken. Is het niet aangewezen een opvolgingsonderzoek te voeren? Ik denk dat we daar zeker iets uit kunnen leren, temeer omdat dit steeds belangrijker wordt in het arbeidsmarktbeleid. Een uitbesteding mag niet betekenen dat iets van de radar verdwijnt of dat het Vlaams Parlement of de beleidmakers dit niet meer nauwgezet moeten opvolgen. We doen dat met VDAB en we zouden dat dus ook moeten doen met de verschillende arbeidsmarktdienstverleners, zowel in de profitsector als in de non-profitsector.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, ook wij ondersteunen uiteraard de tenders. VDAB is de regisseur van de arbeidsmarkt en moet een beleid voeren die de private partners een volwaardige rol laat spelen op de markt van de arbeidsmarktbemiddeling, zeker als gespecialiseerde knowhow nodig is. We weten dat VDAB veel kennis in huis heeft, maar ook niet alles. Dat willen we ook niet. Op dat ogenblik moet de tendering een meerwaarde vormen.

Minister, ik heb u al verschillende schriftelijke vragen gesteld, onder meer over de resultaten en over een vergelijking tussen VDAB en de private partners. U hebt verduidelijkt dat dit een andere kostenstructuur oplevert.

Ik wil vanuit een andere insteek nog een punt aanhalen. Er wordt hier naar de resultaten verwezen, maar ik hoor dat die grote tenders scherp zijn geprijsd en dat er een stevige resultaatsfinanciering aan vasthangt. Ik zou dan ook anders redeneren. Hoe scherper de prijs, hoe minder mensen een private partner soms op een dossier kan zetten. Dat is een bedenking die ik maak. Die bedenking gaat in tegen de redenering dat we het zo scherp mogelijk moeten stellen. De kwaliteit moet vooropstaan.

Er is bezorgdheid over de kandidaten die naar de tenders doorstromen. Ik heb opgevangen dat de profielen niet altijd sporen met de omschrijving in de tender. Ik heb begrepen dat aan de kwalitatieve invulling wordt gewerkt.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Heel wat vragen die hier worden gesteld, zijn zeer sterk op het operationele aspect gericht. Dit is geen toeval.

Mevrouw Talpe, u hebt het gehad over de scherpe prijssetting in verband met de grote tenders. Mevrouw Kherbache, u hebt gezegd dat het belangrijk is dit goed op te volgen. Mijnheer Bothuyne, ik denk dat hetzelfde geldt voor uw opmerkingen.

Volgens mij kunnen we dit niet beter opvolgen dan door de raad van bestuur te vragen over elke tendering te beslissen. De sociale partners, de werkgevers en de vakorganisaties, beslissen over elke tender en evalueren ook de resultaten van elke tender.

Dat is de beste opvolging die we kunnen doen. Het gaat over het operationele. We hebben beslist om het operationele niet in de eerste plaats politiek te volgen, maar via de raad van bestuur te werken. Ik heb er vertrouwen in dat dit op die manier sterk en goed gebeurt. Ik heb geen indicaties dat het niet goed gebeurt.

Ik heb vandaag dan ook niet de behoefte om opnieuw een grote studie te doen over de tendering. De basis is gekend. Uit de studie van 2015 hebben we lessen getrokken. Er is vandaag niet meteen behoefte om buiten die evaluatie tender per tender nog een grote oefening te doen. Daarvoor is het te vroeg. We zullen met de VDAB verder bekijken wanneer dat zinvol lijkt te zijn.

Dat de tenders belangrijker zijn geworden, daar ben ik het mee eens. Dat heeft te maken met het feit dat de markt meer expertise heeft dan vijftien jaar geleden. Dat is een eerste aspect. Het is ook beter om flexibel te kunnen inspelen, om regelmatig een beroep te doen op de markt. Dat is een tweede aspect. Het budget van het arbeidsmarktbeleid is ook fundamenteel verhoogd in die jaren door de extra bevoegdheden die naar Vlaanderen zijn gekomen, waardoor we extra zaken kunnen tenderen, die vroeger niet te tenderen waren. Het budget dat u noemde en de stijging ervan moeten we toch mee in rekening nemen.

U vroeg ook of de resultaatsfinanciering wel of niet voldoende was. Het is moeilijk om dat algemeen te bespreken. Dit hoort geval per geval, tender per tender te worden beslist. Waarom besteden we dit uit? Doen we dit niet zelf? Daarna moeten we de resultaten van die tendering goed opvolgen, monitoren en bespreken op de raad van bestuur. Dat lijkt me een sterke opvolging die vandaag gebeurt.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Die opvolging is inderdaad belangrijk. Dat was ook een vraag in de rapporten van het Rekenhof. Wordt er wel voldoende afweging gemaakt tussen inhouse-oplossingen en uitbesteding? Het is een beleidsvraag die we moeten stellen, maar die moet op een operationeel niveau worden ingevuld, door een directie op een raad van bestuur. Het is toch niet onbelangrijk om ook hier in het parlement de vinger aan de pols te houden. We spreken over een budget van 277 miljoen euro aan externe partners die via de VDAB worden gefinancierd in 2017. We moeten zeker de vinger aan de pols houden en erop aandringen dat het ingezette geld ook effectief rendeert in een betere en efficiëntere begeleiding van werkzoekenden richting werk. We zullen dat dan ook blijven doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de beschikbaarheid van werknemers in het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage (SWT)**– 1820 (2017-2018)****Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters****De voorzitter:** De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): De economie draait goed, de arbeidsmarkt draait goed. Een dalend aantal niet-werkende werkzoekenden, een toenemend aantal vacatures, een afnemend aantal faillissementen en herstructureringen: dat is allemaal goed nieuws. Wat dat laatste betreft, heeft ons land de nodige tegenslag wel gehad. Tal van werknemers die hun job verloren, konden in het verleden en in die gevallen terugvallen op het statuut van het brugpensioen, oftewel het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage (SWT).

Hoewel veel mensen beter af zijn met dit statuut dan in de normale werkloosheid, krijgen we op macro-economisch vlak dan wel weer te maken met een andere trend: arbeidskrapte. We hebben vandaag iedereen nodig op de arbeidsmarkt. De verschillen in beschikbaarheid van deze groep mensen in SWT diende onder meer om die reden te worden aangepast. Op het federale niveau zijn daartoe ook de nodige stappen gezet. SWT is verstrengd en in de komende jaren zullen we – weliswaar stapsgewijs – de positieve effecten hiervan zien.

Hoewel een grote groep mensen in dit SWT-statuuut verkeert, dienen vooralsnog slechts een handvol mensen effectief beschikbaar te blijven voor de arbeidsmarkt. Ze verdienen een begeleiding op maat, net zoals dat bij alle andere werkzoekenden het geval is. Echter, uit cijfers in uw antwoord op mijn schriftelijke vraag, blijkt dat het beleid hier relatief weinig extra op inzet. Van de 4597 mensen die beschikbaar moeten zijn, kregen er slechts 846 een vacature-aanbod. Het aanbod ten aanzien van die mensen is dan weer wel gigantisch. In automatische mailings ging het dan meteen over honderden, zelfs duizenden vacatures per persoon, wat misschien een beetje te veel van het goede is.

Deze cijfers zouden – zo bleek uit bijkomende duiding – niet de volledige dienstverlening van VDAB, noch de inspanningen van de werkzoekenden weergeven. Vacatures en jobopportunities komen ook via andere wegen bij de werkzoekende, ook zonder tussenkomst van VDAB. Dat klopt uiteraard, maar voor die bijzonder moeilijke doelgroep lijkt het net nodig dat VDAB een bijkomende inspanning levert, en niet te wachten op mogelijke andere kanalen.

Minister, ik weet dat u ervan uitgaat dat SWT'ers heel moeilijk te activeren zijn. Deze groep SWT'ers moet wel degelijk aangepast beschikbaar, maar toch beschikbaar blijven voor de arbeidsmarkt. VDAB heeft daar dus duidelijk een bevoegdheid en een taak. Bovendien kan wat de SWT'er meeneemt aan bedrijfstoelage uit het verleden, worden gecombineerd met het loon van een eventuele nieuwe werknemer. Die bedrijfstoelage kan dan ook worden gezien als een extra incentive om alsnog aan het werk te gaan.

Minister, hoe rijmt u uw vraag om verregaande aanpassingen aan het SWT-statuuut met de beperkte dienstverlening die VDAB zelf biedt aan zij die nu reeds aangepast beschikbaar, maar toch beschikbaar moeten zijn? Hoe verklaart u dat slechts 18,5 procent van de SWT'ers die beschikbaar moeten zijn, een aanbod kregen van VDAB, want daar begint het toch mee? Welke stappen onderneemt u om deze doelgroep van aangepast beschikbaren beter te begeleiden?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega Bothuyne, de dienstverlening die VDAB vandaag biedt aan SWT'ers, is op maat van de werkzoekenden op basis van de definitie van effectief aangepaste beschikbaarheid.

Ik wil toch nog eens herhalen wat dat betekent. Die mensen worden geacht niet zelf actief te moeten zoeken naar werk – die boodschap krijgen ze: je moet niet zoeken naar werk – maar ze ontvangen een individueel actieplan op maat van VDAB. Dat actieplan wordt door VDAB voor elk individu afzonderlijk opgemaakt na een kwalificerende intake met screening, die de afstand van de werkloze tot de arbeidsmarkt in kaart brengt op volgende domeinen: competenties, motivatie en fysieke en psychische geschiktheid. Een aanbod op maat kan eerst een voorbereidend traject bevatten om de gedetecteerde drempels aan te pakken, vandaar dat de inspanningen van VDAB en de klant niet enkel af te leiden zijn uit het aantal vacatures dat iemand ontvangt of het aantal vacatures waarvoor hij in aanmerking komt. VDAB heeft de nieuw ingestroomde SWT'ers tussen oktober 2016 en juli 2017 ingeschat om de nood aan dienstverlening te bepalen en om op deze basis een aanbod op maat aan te bieden, dat individueel actieplan dus. VDAB bereikte hiervoor 95 procent, gemeten acht maanden na instroom. Een aanbod op maat houdt dus veel meer in dan louter het aanbieden van vacatures.

VDAB zag, gelet op de economische toestand van crisis, binnen haar capaciteit een beperkte begeleiding voor SWT'ers toen als een juiste keuze. Dit werd zo afgestemd binnen de raad van bestuur van VDAB en met de sociale partners. Ook bezorgde VDAB de 55-plussers, ongeacht hun beschikbaarheid, de vacatures niet automatisch. Dat was naar aanleiding van 'Samen op de bres voor 50+' waarbij we de 50 stelselmatig hebben verplaatst. Dat is ook een verklaring waarom deze hele leeftijdsgroep een beperkt aantal vacatures krijgt. Dit was een afspraak tussen de sociale partners en VDAB. De economisch moeilijke tijden rechtvaardigden dat er een speciale behandeling was voor deze groep, maar vandaag, met de economische heropleving, hebben we elk talent nodig, ook alle 55-plussers en aangepast beschikbaren. De vele openstaande vacatures kunnen het best ingevuld worden door wie het ook maar kan. Daarom heb ik er bij de sociale partners dan ook op aangedrongen om de automatische matching ook voor deze groep open te kunnen stellen. Ik ben tevreden dat de sociale partners positief geantwoord hebben op mijn oproep. Ik heb VDAB opdracht gegeven om onmiddellijk te starten met het openstellen van het systeem van automatische matching voor de actief beschikbare 55-plussers. De aangepast beschikbaren zullen binnen enkele maanden betrokken worden wanneer we de nieuwe dienstverlening van september van start laten gaan, zodat we een gelijke dienstverlening hebben voor iedereen.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, dank u wel. Op het einde van uw antwoord hebt u een aantal belangrijke elementen aangegeven waarbij u een aantal aanpassingen aankondigt. De aangepast beschikbaren zouden een aangepaste begeleiding met een individueel actieplan krijgen. Als ik u goed begrijp, is dat in 95 procent van de gevallen nu zo. Dat is alvast positief. Vanaf september koppelen we daar hoe dan ook de matching naar vacatures aan.

Misschien een aandachtspunt: de 18 procent SWT'ers die beschikbaar moesten zijn en die vacatures kregen, kregen meteen bijzonder veel vacatures. Als je in je mailbox tientallen of honderden vacatures terugvindt, kan er weinig sprake zijn van een gerichte koppeling tussen het profiel van de betrokkene en de vacatures die worden aangeboden. Graag een aanpak die zo goed mogelijk op maat wordt gedefinieerd.

Ten gronde zijn we het eens, denk ik. De bedoeling is om zoveel mogelijk mensen op de arbeidsmarkt actief te hebben en te houden. Dienstverlening voor 55-plussers, weliswaar op maat, moet zo uitgebreid mogelijk zijn. Hetzelfde geldt

voor de aangepast beschikbaren, want een individueel actieplan en de vereiste van beschikbaarheid die tot de pensioenleeftijd blijft gelden, betekent dat het de doelstelling is en blijft om door te stromen naar een job en naar de arbeidsmarkt.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, in West-Vlaanderen zouden we zeggen: u staat voor een 'bescheten' commissie. We bedoelen daarmee dat het een zeer ondankbare job is die u te wachten staat. Dat SWT-statuuut is al hervormd vanuit het brugpensioen, maar het blijft nog altijd een 'mission impossible' om die mensen te overtuigen om te gaan werken. Je kunt die mensen dat ook absoluut niet kwalijk nemen. De financiële trigger om dat te doen, is heel laag.

Eigenlijk is het schandalig. Ik heb die cijfers indertijd opgevraagd. Sinds de hervorming van SWT net voor deze legislatuur zijn er ongeveer 4000 mensen ingestroomd. Volgens het cijfer van vorig jaar zijn er daarvan 91 opnieuw aan de slag gegaan. Dat wil zeggen dat er 3000 mensen, echt getalenteerde mensen, vandaag werk zouden kunnen hebben maar in dat statuut zitten.

Het is onze morele plicht om binnen de 'bescheten' commissie zoals ze is, alles te doen om hen aan het werk te krijgen. Maar dat is moeilijk. Er zijn nog een aantal andere hindernissen dan die financiële trigger. Collega Bothuyne en uzelf hebben ze opgesomd. Dat is het hele labyrint aan beschikbaarheden: actieve beschikbaarheid, passieve beschikbaarheid, aangepaste beschikbaarheid. Het is goed dat u naar actief beschikbare 55-plussers ineens alle vacatures zult doorsturen. Het is goed dat de sociale partners op die vraag zijn ingegaan.

Eigenlijk zou dat ook voor de aangepaste beschikbaarheid moeten kunnen. Dat is wat u in het slot van uw antwoord aangaf. Heel het systeem van de beschikbaarheden is te verantwoorden in periodes van echte laagconjunctuur, waarbij je groepen waarvan je weet dat ze écht moeilijk aan de slag kunnen geraken, niet te zwaar bombardeert, maar het laaghangend fruit plukt.

Maar vandaag, in een hoogconjunctuur, is het absoluut, maar dan ook absoluut niet meer verantwoord om daarmee te werken. Dat is trouwens ook bevestigd door Fons Leroy. We zijn met de hele commissie op bezoek geweest bij VDAB. We hebben hem gevraagd naar de grootste drempels waarmee hij kampt om mensen aan de slag te helpen. Hij vermeldde toen het compleet verouderde en achterhaalde systeem van beschikbaarheden.

De cijfers die u net aanhaalde van 95 procent zijn goed. Dat oogt allemaal mooi op papier. De vraag is echter: wat kopen we daarmee? Zullen we daarmee effectief vacatures invullen of niet?

Ik denk dat we in dit hele debat – excuseer mij voor de woorden – met z'n allen maar wat morrelen in de marge, zolang de echte sleutels die er op het federale niveau zijn niet worden aangepakt, zijnde het afschaffen van het SWT – een afschaffing die trouwens ook Stijn Baert, gekend arbeidseconoom, veelvuldig door alle collega's hier geciteerd, bepleit – en het aanpakken van die beschikbaarheden. Daar moeten we echt aan werken.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik heb zo vaak het gevoel dat aangepast beschikbaar zijn betekent dat je minder kansen op werk zou hebben. Daarbij wil ik me niet neerleggen, ook al is het geen gemakkelijke taak. Ik zie het eerder als een uitdaging in plaats van als een bescheten commissie.

De reden waarom men aangepaste beschikbaarheid krijgt, is niet om geen job aan te nemen, maar wel om een job op maat te vinden, die hen net in de gelegenheid stelt om langer aan de slag te blijven. Die mentaliteitswijziging vraagt natuurlijk haar tijd, maar we mogen niet opgeven totdat er inderdaad structurele veranderingen komen aan de overkant.

Tot slot wil ik nog ingaan op de werkgevers. Want bij hen zijn er, naar ik hoor, toch nog wat weerstanden en vooroordelen ten aanzien van die SWT'ers. In welke mate zet VDAB ook in op die aanmoediging naar werkgevers toe om hen aan de slag te helpen?

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, ik heb een informatieve vraag. Ik heb veel cijfers opgevraagd, over 55-plussers en in het bijzonder de SWT'ers. Ik zal die cijfers naast het antwoord leggen dat u nu hebt gegeven en bekijken hoe ik u daar nadien verder over kan bevragen.

U had het over die 95 procent. U zei dat we voor elke aangepast beschikbare een intake en screening doen. U gaf aan dat 95 procent van de instroom dat krijgt. Wat is het concrete aanbod dat die 95 procent gekregen heeft? Is dat dan een screening van de begeleidingsnood? Ik vind dat cijfer namelijk niet terug in de cijfers die ik gekregen heb.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Kherbache, ik heb gezegd dat ze een individueel actieplan krijgen. Ik heb ook gezegd welke domeinen aan bod komen in dat individueel actieplan. Dat is wat zij krijgen. Dat is dus mijn antwoord.

Mevrouw Talpe, mijnheer Ronse en ook mijnheer Bothuyne, je moet je soms ook afvragen waar je je prioriteiten legt. En als het resultaat weinig of niets is, omdat de mensen niet gemotiveerd zijn, omdat het alternatief van te gaan werken zo weinig aantrekkelijk is, dan is de vraag of we daar opnieuw gemeenschapsmiddelen aan moeten besteden om die mensen te activeren, terwijl ze eigenlijk niet gemotiveerd zijn om geactiveerd te worden. En dan stelt de vraag zich, ook bij VDAB, en zeker in tijden van crisis: zullen we onze middelen daarop dan prioritair inzetten? Of maken we keuzes en zetten we onze middelen op andere vlakken prioritair in?

Iedereen heeft recht op de service. Maar je kunt ook een stap verder zetten. U zei dat ze iets op maat moeten vinden. Nee, nee, ze moeten iets op maat aangeboden krijgen, dat is iets anders dan vinden. Ze moeten niet vinden, ze moeten krijgen. Oké, als je dan nog niet gemotiveerd bent en je moet iets op maat krijgen... Het maakt het allemaal niet evidentier.

Ik zal heel eerlijk zijn. Ik denk dat de aangepaste beschikbaarheid vandaag geen goede methode is. Ofwel ben je beschikbaar, ofwel moet je niet beschikbaar zijn. Maar zoiets tussenin, aangepast beschikbaar, ik denk niet dat daarmee vlot te werken valt. Als wij dan moeten prioriteren waar we onze acties doen, waar we onze middelen aan moeten besteden, ook als VDAB, dan weet ik waar ik mijn prioriteiten leg. En dan moet ik eerlijk zeggen: ja, ook hier zullen we met de aangepaste dienstverlening – dat was mijn laatste antwoord – effectief stappen zetten. Want ik denk dat we dan een automatisch systeem hebben dat meer mogelijkheden biedt, ook voor die mensen. En dan maak ik zelf niet meer het onderscheid tussen aangepast beschikbaar en niet.

Mijnheer Bothuyne, ik vind het belangrijk dat die automatische matching blijft bestaan in het nieuwe systeem, maar dan wel naast andere systemen. We moeten daarbij wel beseffen wat de beperking van die automatische matching is. Wat doet

die automatische matching? Die bekijkt wat iemand in een job moet kunnen en wat de werkloze in zijn profiel heeft staan. En dan matcht die beide met elkaar. En dan krijg je de voorstellen binnen. Als je profiel weinig concreet is, krijg je veel binnen. Als je profiel concreter wordt, zul je minder binnenkrijgen. Maar dat is de filosofie van de automatische matching: daar komt geen individu tussen.

Kunnen we dat verfijnen? Graag. Maar dat is de filosofie zoals die vandaag bestaat. Het is belangrijker om daar iets aan te koppelen. We moeten die mensen duidelijk maken wat de automatische matching wel of niet doet. Maar ik geloof – wellicht net als u – veel meer in de 'Netflix-methode', waarbij je nagaat welke vacatures iemand zoekt en dan aangeeft: mensen die die vacatures zochten, hebben ook die vacatures bekeken. Enzovoort.

Ik denk dat de nieuwe aanpak enorm veel voordelen heeft. Ik zou de automatische matching echter nog niet in de vuilnisbak gooien.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, ik wil helemaal niets in de vuilnisbak gooien. Integendeel, wat u aankondigt, namelijk dat u die begeleiding wilt uitbreiden en op maat maken van de betrokkene, een belangrijke positieve stap is. Ik zie hier geen 'mission impossible'. Ik zie hier mogelijkheden en opportuniteiten, zeker gezien de toestand van onze arbeidsmarkt.

Ik kan begrijpen waarom er in het verleden niet of minder werd ingezet op deze doelgroep. De omstandigheden zijn veranderd en misschien ook de communicatie naar die mensen. Misschien kan op dat vlak overleg met de RVA nog nodig of nuttig zijn. De boodschap aan die mensen dat aangepaste beschikbaarheid geen vrijbrief is, is ook wel belangrijk. Het blijft wel degelijk 'beschikbaarheid'.

De invulling van de beschikbaarheid zoals u die ziet, met aangepaste begeleiding en een plan op maat, inclusief een zo gericht mogelijke vacaturematching, is de goede weg om te gaan. Dit is dus geen bescheten commissie *echt!*, dit is een uitdaging en tegelijk een opportuniteit, want het zijn vaak mensen met heel veel ervaring en expertise die de band nog niet hebben gebroken met de arbeidsmarkt. Als we daar kort op de bal spelen, kunnen we dat talent wel degelijk benutten in Vlaanderen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de impact van de nieuwe cumulatierегeling in de werkloosheidsuitkering op het Vlaamse systeem van werkplekieren
– 1906 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Yasmine Kherbache aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de problemen betreffende de cumulatie van opleiding en uitkering
– 1965 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, ik heb deze vragen een tijdje geleden al ingediend, misschien is de inhoud al een beetje achterhaald, ik heb er links en rechts al een en ander over gelezen. Het komt op het volgende neer.

Eind 2017 besliste de federale overheid dat iemand die uitkeringsgerechtigd is én werkzoekend nog maximaal 363,48 euro mag bijverdienen op jaarbasis bovenop

de uitkering. Voordien lag de grens op 1303 euro. Dat is nu de realiteit. Men heeft het jaarlijkse bedrag dus met 630 euro verminderd.

In Vlaanderen hebben we een shift gekend van gesubsidieerde tewerkstelling – of het verstoppertje van mensen in van alles – naar de empowerment van mensen via stages, opleiding en tijdelijke werkervaring. We noemen dat de 'Philippe-de-hervorming-beweging'. Die is doorgezet. Dat betekent natuurlijk dat al die mensen die stage doen en een werkloosheidsuitkering ontvangen daarbovenop een soort productiviteitspremie, een incentive, afhankelijk van het traject waarin ze zitten in het kader van tijdelijke werkervaring.

Er zijn nogal wat geruchten of berichten: federaal heeft dat plots beslist en dat doorkruist heel ons Vlaams empowermentverhaal. Blijkbaar zouden zelfs een aantal mensen die dat traject volgen al een brief hebben gekregen dat ze geld moeten terugstorten waar ze recht op hebben door die federale wijziging, de fameuze cumulatieregeling.

Minister, is deze cumulregeling van toepassing op alle vormen van werkplekklere: de IBO, cursistenvergoedingen en werkervaringsstage? Heeft deze cumulregeling impact op onze hervorming inzake de werkervaring? Welke stappen hebt u al ondernomen of zult u ondernemen om dat recht te trekken?

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Voorzitter, minister, ik heb een vraag over dezelfde problematiek. Mijn vraag was ingediend voor de SERV zijn advies heeft gepubliceerd over het besluit van de Vlaamse Regering over de hervorming werkplekklere. Zij kaarten daarin het probleem aan van de aanpassing van de federale cumulregeling. Deze aanpassing heeft een rechtstreekse impact op de vergoedingen van Vlaamse werkzoekenden. Het kan niet de bedoeling zijn dat werkzoekenden financieel worden gesanctioneerd als ze een stap zetten naar opleiding, stage of werkervaring.

Het probleem komt nu scherp tot uiting bij de beroepsinlevingsovereenkomst (BIO). Die werkzoekenden hebben nu al een terugvordering gekregen van de RVA. Die mensen zijn in een BIO gestapt na bemiddeling door VDAB en krijgen nadien de factuur gepresenteerd. Dat kan echt niet de bedoeling zijn. De facturen gaan van 1300 tot 1400 euro. Als een werkzoekende dat ineens krijgt toegestuurd, is dat schrikken. Dat is een probleem voor die werkzoekenden, dat is absoluut te vermijden.

Mijn eerste vraag is een beetje achterhaald. U hebt natuurlijk ook het advies van de SERV gekregen. U bent dus op de hoogte van de problematiek? (*Instemming van minister Muyters*)

Hebt u reeds contact gehad met federaal minister van Werk Peeters? Ik ga ervan uit dat u intens overlegt over het arbeidsmarktbeleid, dat u probeert elkaar te versterken. Ik denk dat het niet de bedoeling is dat een federale wijziging voor problemen zorgt op Vlaams niveau. Bovendien zeggen de sociale partners u nu dat u moet wachten met de hervorming van de opleidingsinstrumenten, want zonder zekerheid voor de werkzoekende is dat absoluut te vermijden, er zouden meer problemen worden gecreëerd dan er vandaag zijn.

Hebt u een overleg gehad en wat is het resultaat? Wat is het standpunt dat u ten aanzien van de federale minister van Werk hebt ingenomen of zult innemen?

Wat gaat u doen voor de werkzoekenden die zo'n invordering hebben gekregen om ervoor te zorgen dat ze uit de problemen geraken?

Hebt u met VDAB samengezeten om na te gaan hoe dat is kunnen gebeuren? Het is natuurlijk wel zo dat zo'n BIO het resultaat is van een bemiddeling tussen de werkzoekende en VDAB. De werkzoekende krijgt dat aangeboden. Normaal gezien zou VDAB op dat moment moeten weten welke implicaties dat heeft. Hoe komt het dat VDAB dat niet wist? Is hij niet op de hoogte? Op een bepaald moment wordt de federale wetgeving toch ook gepubliceerd en zou men mogen verwachten dat VDAB, net zoals elke burger, weet welke wetgeving effectief van toepassing is op de werkzoekende.

Is er een mogelijkheid voor werkzoekenden om een soort ruling te krijgen van VDAB om te weten wat de gevolgen zijn voor hun inkomen? Het is eigenlijk een soort algemene inschatting a priori. Vanuit uw algemene principes stelt u voorop dat het volgen van een opleiding geheel kosteloos is. Het is dan ook belangrijk om dit effectief te kunnen garanderen zodat werkzoekenden achteraf niet de factuur gepresenteerd krijgen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Collega's, u had het al juist ingeschat. Nog voor de sociale partners het in hun advies hadden gegeven, was ik al op de hoogte van de problematiek. De cumulregeling van de RVA heeft geen impact op de huidige IBO-regelgeving of op de werkervaringsstages zoals vandaag opgenomen in de huidige regelgeving. Er is enkel een impact op de minimumvergoeding in het kader van de BIO.

Voor de lopende BIO's heb ik VDAB de opdracht gegeven om overleg te plegen met zijn collega's. Daarbij kan ook worden nagegaan of er mogelijkheden zijn voor de ruling. Ik ga zelf de problematiek aankaarten op het Overlegcomité van volgende week woensdag. In afwachting van de resultaten van dat overleg dat VDAB pleegt of aan het plegen is en van de reacties van het Overlegcomité, zullen we ons als VDAB in elk geval moeten beperken tot het verstrekken van informatie.

Wat betreft de impact op de hervorming van de cursistenvergoeding en het werkplekleren, is er reeds overleg geweest, ook met het kabinet van federaal collega Kris Peeters, op 23 april. De analyse van de knelpunten in het kader van de hervorming werd op 8 mei via een formeel schrijven ook aan hem overgemaakt. We zijn dus in overleg met de minister. We volgen dit dossier duidelijk verder op, maar wachten nog op een concreet standpunt van het kabinet van Kris Peeters over de hervorming van het werkplekleren. De vraag van de sociale partners over de combinatie van wat wij willen hervormen en wat er op het federale niveau gebeurt, is gesteld. Ik wacht op een antwoord.

Sinds de invoering van de cumulregeling eind vorig jaar informeerde VDAB de werkgevers en indien mogelijk ook de stagiair en de bemiddelaar in kwestie bij elke nieuwe BIO die werd afgesloten. Wat betreft de aanpassing van de federale regelgeving, verwijs ik uiteraard naar de uitbetalingsinstelling. Informatie over aanpassingen aan het federale regelgevend kader vallen binnen de bevoegdheid van de uitkeringsinstellingen. We mogen ook niet vergeten dat in de huidige regelgeving met betrekking tot de BIO de werkgever niet verplicht is om de coördinator van de stagiair in kwestie door te geven. VDAB kan met andere woorden niet eens zien welke stagiairs er vandaag zijn in een BIO-statuuut. Dit is één van de wijzigingen die we plannen in de hervorming van BIO.

Het is dus een problematiek waar ik spijtig genoeg nog geen conclusie aan kan koppelen. Het is een problematiek waar we heel sterk mee bezig zijn omdat het fundamentele consequenties heeft. Ik zal het, zoals gezegd, ook aanhalen op het Overlegcomité. Het is geen VDAB-ruling, maar een RVA-ruling die moet gebeuren en we zullen daar dan nagaan wat de mogelijke oplossingen kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Als ik u goed begrijp, is het een nog serieuzere problematiek dan ik al dacht. Voor onze fractie staan twee zaken voorop. Het werkplekklaren, zoals door u hervormd, moet in zijn integraliteit stand kunnen blijven houden. Dat is superbelangrijk. We hebben er zeer lang aan gewerkt. Er is enorm overleg aan voorafgegaan. Het is het actief arbeidsmarktbeleid waar we naartoe moeten. De copernicaanse principes, waar het federale in functie staat van de deelstaten, zijn door velen al aangehaald, ook door sommigen die naar de overkant zijn gegaan. Ik denk dat dat principe eens te meer moet gelden. Er mag echt geen aanpassing komen aan het werkplekklaren zoals door u hervormd.

Het tweede principe is het principe van de rechtszekerheid. Het zou echt niet mogen dat mensen die werk zoeken en investeren in zichzelf door in te gaan op opleidingen, op stages enzovoort, de dupe worden van dit verhaal.

Ik kan eigenlijk dus niet meer doen dan mijn volle steun uitdrukken voor het overleg dat u aangaat, en mijn uitdrukkelijke hoop dat die twee principes overeind zullen kunnen blijven. Misschien kan er inderdaad via een ruling met de RVA inzake een aantal trajecten een oplossing worden gevonden. Ik hoop het. We mogen er natuurlijk ook niet te lang mee wachten. Het mag geen uitstel zijn. Ik weet niet of u daar een antwoord op hebt: kan dit een vertraging opleveren voor de uitrol van een aantal instrumenten inzake werkplekklaren of -trajecten? Of is dit iets dat op kortere termijn nog kan worden opgehelderd?

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister, we kijken uiteraard uit naar de antwoorden die de federale minister zal geven op uw vragen, zowel wat de toekomstige hervorming betreft als de actuele problemen van de mensen die nu in een BIO zitten. Ik denk wel dat we er echt alles aan moeten doen om te vermijden dat die werkzoekenden nu daadwerkelijk gepenaliseerd zijn. Het is natuurlijk altijd wel zo dat iemand bevoegd is. Iedereen heeft een bepaalde bevoegdheid in dezen, maar ten aanzien van die werkzoekende dat argument opwerpen dat het de ene is of de andere die dat moet zeggen... Laten we echt ook voor hen opkomen en er alles aan doen om ervoor te zorgen dat die situatie opnieuw wordt rechtgezet.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik wil de oproep van de collega's en ook van de minister onderschrijven. Hier moet een goede oplossing voor komen, zij het natuurlijk dat een beperking van die cumulatieregels op zich wel steek houdt. Minister, men is daaraan tegemoetgekomen om op die manier werkloosheidsvallen te vermijden, onder meer op vraag van uw federale fractie, en ook niet onterecht, denk ik. Ik heb echter begrepen dat uw federale collega bereid is tot overleg en een oplossing wil uitwerken. U hebt een en ander op papier gezet, heb ik begrepen, en ik heb begrepen van het kabinet-Peeters dat men zeker bereid is om de nodige oplossingen te zoeken en te vinden.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Dank u wel. Fijn dat u de boodschapper bent van collega Peeters, want ik had dat antwoord nog niet gekregen. Ik heb dus het goede vooruitzicht van een positief antwoord, dan, om dat samen te bekijken en tot oplossingen te komen.

Mevrouw Kherbache, ik ben het helemaal met u eens. We zullen zeker de belangen van de werkzoekenden die in die situaties zitten, ook ten volle ondersteunen.

Mijnheer Ronse, het is veel te vroeg om nu te zeggen of de werkplekhervorming daardoor vertraging oploopt. De bedoeling was dat de aanpassingen zouden gebeuren tegen september, dus we moeten nu volop werken om ervoor te zorgen dat we gewoon verder kunnen met onze hervormingen en dat dit geen vertraging oplevert.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Yasmine Kherbache aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de resultaten van de Vlaamse Migratie- en Integratiemonitor 2018 – 1966 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp-a): Minister, u weet dat ik de tewerkstelling van personen met een migratieachtergrond intensief opvolg, omdat dat ook één groot knelpunt is op onze arbeidsmarkt. We scoren ter zake zo slecht, zowel op OESO-niveau als op Europees niveau, dus ik denk dat we allebei toch de ambitie delen om daar verbetering in te brengen. Over de manier waarop verschillen we grondig van mening, maar laat dat dan ook voer voor discussie zijn.

De aanleiding was de publicatie van de Vlaamse Migratie- en Integratiemonitor 2018. In het nieuws ging het dan vooral over de vraag hoe gelukkig mensen met een migratieachtergrond zijn in Vlaanderen. Gelukkig is de grote meerderheid er heel tevreden over in Vlaanderen te wonen, en terecht, maar er werden toch ook wel een aantal knelpunten aangestipt. Men heeft in het onderzoek gefocust op drie groepen: mensen met een Congolese migratieachtergrond of afkomst, mensen met een Turkse afkomst en mensen met een Marokkaanse afkomst. Het zal ons niet verrassen, maar het is toch weer een spijtige vaststelling dat de personen met een Congolese afkomst aangeven bijzonder veel problemen te ervaren op de arbeidsmarkt. Ze worden afgerekend op hun kleur, ze worden afgerekend op hun afkomst. Dat bevestigt reeds bestaand onderzoek bij die groep. Men heeft vanuit de Afrikaanse gemeenschap al herhaaldelijk gevraagd dat men toch ook wel wat meer met hen zou overleggen, en ook samen naar structurele maatregelen zou gaan. Ik denk dat die Integratiemonitor toch nog maar eens benadrukt hoe belangrijk het is om voor die groep toch ook wel extra aandacht te hebben.

Minister, een ander knelpunt is de tewerkstellingsgraad van vrouwen van Marokkaanse en Turkse afkomst. Dat probleem is ook niet nieuw. Ik heb dat ook al ettelijke keren aangekaart. In juni 2017, een jaar geleden, stelde ik een vraag over het beleid ten aanzien van die vrouwen met een migratieachtergrond en wat u zou doen om hun tewerkstellingskansen te versterken. Toen antwoordde u dat u geen specifieke maatregelen zou nemen voor die groep, terwijl ik denk dat dat toch wel een knelpunt is dat we zeer gericht zouden moeten aanpakken.

Ik heb daarover een aantal vragen, ook gebaseerd op de Integratiemonitor. Ik wil toch nog maar eens pleiten voor een grotere focus op de tewerkstellingspositie van vrouwen met een migratieachtergrond. Wilt u toch geen specifiek beleid voeren ter zake? Er zijn ook organisaties die zich daarop toelagen. Ik zou u willen vragen of suggereren om bijvoorbeeld met ella vzw samen te zitten en te bekijken of er geen extra maatregelen kunnen zijn, of men geen specifiek actieplan kan maken om de tewerkstellingsgraad te verhogen bij vrouwen met een migratieachtergrond.

Gelet op de vraag van verschillende organisaties die werken met onze medeburgers met Afrikaanse roots, zult u met hen samenzitten om te bekijken welke extra maatregelen genomen kunnen worden om de problemen die zij ervaren aan

te pakken en hun arbeidskansen te vergroten? Is het niet aangewezen om extra maatregelen te nemen, omdat er nood is aan een beleid dat gericht is op personen met een migratie-achtergrond en gelet op de aanbevelingen van de Europese Raad op dat vlak? Mijn gevoel is dat we keer op keer dezelfde antwoorden krijgen, maar ook met dezelfde resultaten geconfronteerd worden.

Ten slotte, werd nog maar eens benadrukt, ook gisteren door professor Baert, dat de beste manier om de tewerkstellingskansen van jongeren met een migratieachtergrond op te drijven, is te zorgen voor een effectiever antidiscriminatiebeleid. Ik geef hem geen ongelijk. Ik heb er geen probleem mee dat de privé-sector via zelfregulering zijn deel wil doen, maar ik vind dat de overheid, en u in het bijzonder, als minister van Werk, ook verantwoordelijkheid moet opnemen, bijvoorbeeld met het uitvoeren van wetenschappelijke praktijktesten. Ik blijf daarop hameren. We kunnen een stap in de goede richting zetten, al was het maar om de problemen beter en objectiever in kaart te brengen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Kherbache, ik dank u en ik denk dat ik heel standvastig ben: op dezelfde vragen krijgt u inderdaad dezelfde antwoorden. Ik zal dieper ingaan op de nieuwe vragen, maar ik zal niet alles herhalen wat ik vind over de suggesties rond praktijktesten. U weet dat ik ondertussen, in de sectoren waarvoor ik zelf bevoegd ben maatregelen genomen heb, samen met die sectoren. We werken sensibiliserend en dat sluit heel dicht aan bij de voorstellen van professor Baert. Voor de andere sectoren zijn op het federale niveau een aantal maatregelen genomen. We kunnen dit niet blijven herhalen. Ik ga u niet overtuigen en u mij niet. Het is soms ook wel goed dat we daarover van mening kunnen verschillen.

De studie van het HIVA focust niet specifiek op vrouwen. Er loopt echter een andere studie waar er wel specifiek op vrouwen met een migratieachtergrond gefocust wordt. Het betreft de VIONA-leerstoel Migratie, Integratie en Arbeidsmarkt die wordt uitgevoerd door professor Karel Neels en professor Peter Raemaeckers aan de Universiteit Antwerpen. Het onderzoek waaraan zij werken heet voluit 'Determinanten van arbeidsparticipatie en werkzaamheid van personen met een migratieachtergrond, met specifieke aandacht voor inburgeringstrajecten van nieuwkomers en de latente vrouwelijke arbeidsreserve.' Dat sluit volgens mij heel goed aan bij de vragen die u stelde. Bij deze leerstoel zal er een kwalitatief luik zijn dat dieper ingaat op het VDAB-beleid. Het onderzoek zal in juni 2019 afgerond worden.

Ook bestaat er de mogelijkheid om met bepaalde stakeholders in het veld, zoals Ella vzw, of het Minderhedenforum, te communiceren. Verder is er contact met verschillende organisaties in het kader van Focus op Talent. Deze projecten, zoals Mentor2Work van het Minderhedenforum, komen nu op kruissnelheid en we moeten ze de tijd geven om concrete resultaten te boeken. Er is alvast ook een evaluatie gestart van het Focus op Talent-beleid door het HIVA, die zal afgerond worden begin februari 2019.

De aandacht voor een beleid dat de kansen van personen met een migratieachtergrond vergroot, blijft hoog. Met ons Focus op Talent-beleid werken we op drie sporen: activeren van talenten, investeren in talenten en vooroordelen doorbreken. Daarnaast is er ons non-discriminatiebeleid. We hebben nog maar net een succesvolle sensibiliseringscampagne afgesloten. Ik reken nu op de sectoren voor het waarmaken van hun engagementen en acties op het vlak van het verplichte thema non-discriminatie in de sectorconvenants. We gaan hen nu van nabij opvolgen en blijven aansporen nieuwe acties te ondernemen. Ook werkgevers worden opgeroepen om iedereen kansen aan te bieden. In de werkloosheidscijfers zie ik dan ook een evolutie in de juiste richting.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp-a): Minister, ik blijf op deze nagel kloppen omdat het een probleem is dat iedereen wil oplossen. Zeker in de steden zit een grote groep jongeren zonder werk. Dat is een probleem voor die jongeren zelf, maar het zorgt ook voor heel wat samenlevingsproblemen. We moeten de sense of urgency zeer hoog houden. Het middenveld en de organisaties die zich met deze problematiek bezighouden zijn in het algemeen ontgoocheld in het beleid. Ze vinden dat er te weinig ambitie is. Ik maak gebruik van mijn taak in het parlement om dit aan te kaarten. Het is niet omdat er een bepaalde richting is gekozen, dat ze niet kan worden bijgestuurd of dat u zelf geen extra maatregelen kan nemen. Dat zou getuigen van voluntarisme en openheid om dat probleem ook effectief aan te pakken.

U moet dat niet zien als een steekspel tussen meerderheid en oppositie. Ik doe dat niet vanuit die invalshoek. Ik doe dit echt vanuit een bekommernis en ik sta open voor elke discussie daarover. Ik had gehoopt dat u dat ook zou willen doen en dat we samen zouden kunnen kijken wat er beter kan, met wie we nog kunnen samenzitten om ervoor te zorgen dat we die grote groep jongeren met een migratieachtergrond, die nu niet aan de slag geraken, beter kunnen begeleiden.

Het is echt onvoldoende om bij elke aanbeveling en bij elk rapport telkens hetzelfde te antwoorden. Het is echt aangewezen, al is het maar met de onderzoekers, het middenveld en in het parlement met meerderheid en oppositie, om een tandje bij te steken.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Dit debat is inderdaad al een aantal keren gevoerd. We lijken allemaal een beetje te kamperen op onze zelfde standpunten. Op dat vlak ben ik het eens met de minister en mevrouw Kherbache. Het is een belangrijk debat en daarom wil ik ook bewust aansluiten. Ik voel bijzonder veel empathie voor al die mensen die nog steeds als gevolg van hun afkomst of origine niet aan werk geraken. Het is een schande dat dit in Vlaanderen nog steeds het geval is. We voelen kamerbreed deze empathie, denk ik, en we willen allemaal dat dit omslaat. Daar gaat het debat niet over. Ons einddoel is hetzelfde.

We verschillen natuurlijk van mening inzake het pad naar dat einddoel. Mevrouw Kherbache is deze legislatuur gestart met te stellen dat er praktijktesten tout court moesten zijn. Professor Stijn Baert is hier geweest en zei dat dit wetenschappelijk eigenlijk niet verantwoord is. Mevrouw Kherbache pleitte toen voor wetenschappelijke praktijktesten en naar meer academisch onderzoek om het beter in kaart te brengen.

Wat wij doen, is niet koppig vasthouden aan iets en er niet over willen spreken. Neen, de dienstenchequesector is overgekomen naar Vlaanderen. Er is nu voor de eerste keer een onafhankelijk bureau aangesteld door de sector om controles uit te voeren. Ik denk dat we dat bureau op termijn zeker in deze commissie moeten krijgen, maar ik hoop dat er effectief sancties zullen volgen, dat er spelers worden geschorst die ingaan op dergelijke verwerpelijke vragen.

Er is een hele omslag, die ruimer gaat dan het debat over discriminatie, naar competentiedenken. Ik ben zelf geen voorstander van positieve actie. Men moet mensen aannemen om wat ze kunnen en om hun potentieel. Het competentiedenken is ook een antidiscriminatieverhaal. Daarop wordt keihard gehamerd bij werkgevers en op gewerkt.

Een ander belangrijk spoor dat we in het parlement moeten blijven opvolgen, is de sollicitatiefeedback, niet enkel van werkgevers maar ook van werknemers. Dat is nog altijd een goede manier om laagdrempelig te melden, waardoor we te weten komen waar het schort.

Mevrouw Kherbache, waar u voor pleit, namelijk wetenschappelijke praktijktesten, zullen niet meer doen dan nog eens aan het licht brengen dat er een probleem is. Laat ons nu vooral werken aan de concrete stappen die worden gezet. Laat ons de stappen die nu worden gezet, evalueren en meten en kijken waar we staan, om effectief die enorme schande uit Vlaanderen te bannen.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Ik wil refereren aan de gekoppelde vragen om uitleg van 14 december 2017 over discriminatie op de arbeidsmarkt van personen met Afrikaanse roots. De heer De Croo is toen tussengekomen omdat hij Congo heel goed kent. Minister, u hebt toen een heel uitgebreid antwoord gegeven met diverse punctuele maatregelen en projecten waar inmiddels werk van wordt gemaakt om mensen met Afrikaanse en andere roots beter te wapenen tegen discriminatie op de arbeidsmarkt en hun competenties en taalkennis te verbeteren. Dat is ook de kern van de zaak. Discriminatie bestaat en we moeten het bestrijden en voorkomen, maar we mogen de kar niet voor het paard spannen. Het is nu aan de praktijk om te bewijzen dat we daar de juiste keuzes hebben gemaakt. We hebben een aantal maatregelen uitgerold. De op til staande evaluatie zal dit moeten aantonen en daar zullen wij op wachten.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp.a): Minister en mijnheer Ronse, sinds het begin van deze legislatuur heb ik constructieve voorstellen gedaan, gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. Het voorstel van decreet waaraan u refereert, mijnheer Ronse, was zeer omvattend en bevatte verschillende sporen, zoals wetenschappelijke praktijktesten, klachtgedreven praktijktesten en zelfregulering – het hele plaatje dus.

Na heel veel discussies stel ik vast dat er in de meerderheid twee partijen zijn die openstaan voor het meer inzetten op praktijktesten om discriminatie beter op te sporen en beter aan te pakken. Ik vind het bijzonder jammer dat zowel u, minister, als uw partijgenoten zich uitputten in argumenten om op dat vlak geen vooruitgang te boeken. Noch op sectoraal niveau is er vooruitgang geboekt, noch binnen het inspectiebeleid. Met betrekking tot alle voorstellen die ik heb gedaan, is geen enkele stap gezet.

Ik zal u daarover blijven ondervragen. Niet alleen ik doe dat, ook de samenleving doet dat, ook het middenveld doet dat. Ik wil er u echt op wijzen dat de activering van personen met een migratieachtergrond in Vlaanderen een groot probleem is. Dat is uiteraard niet omdat alle Vlamingen discrimineren of racistisch zijn. Niemand beweert dat, maar er zijn effectief wel grote knelpunten. Iedereen rekent erop dat u uw verantwoordelijkheid neemt en uw bevoegdheid gebruikt om daar iets aan te doen.

Ik ben vandaag zeer ontgoocheld in het antwoord dat u geeft, want we blijven in hetzelfde cirkeltje draaien. Op dat vlak is intussen in uw meerderheid en in de samenleving het bewustzijn gegroeid en toegenomen dat dit zo niet verder kan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de hinderpremie en de overgangsregeling – 1823 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Jos Lantmeeters

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Minister, op 1 juli 2017 is de nieuwe hinderpremie van kracht gegaan en kon die worden verdeeld. Die premie is goed onthaald, iedereen staat daar zeer positief tegenover. Het is een beter en een administratief vereenvoudigd systeem dat veel meer handelaars in hindersituaties bereikt.

Bij de implementatie van nieuwe systemen zijn er altijd kinderziektes. Zo was er half april opnieuw een geval dat de media heeft gehaald. Dat geval dateerde van 2017. Er waren werken gestart voor 1 juli 2017, die werken liepen nog altijd maar toch had de betrokken handelaar volgens het systeem geen recht op een hinderpremie, en was er dus de noodzaak en de gefaseerde registratie in het GIPOD-systeem (Generiek Informatieplatform Openbaar Domein). Dat is nodig opdat ondernemingen en handelszaken pas met die premie in aanraking zouden komen als de werken effectief starten.

Wat dat individueel probleem betreft, werd onmiddellijk zeer goed gereageerd, zowel vanuit het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) als vanuit de betreffende gemeente. Maar deze manier van werken mag uiteraard niet structureel worden. Er zijn nog dergelijke gevallen bekend. Remediëren is de boodschap, en daar wordt werk van gemaakt vanuit VLAIO. We hebben dit hier al besproken en de heer Van den Heuvel heeft deze problematiek al eerder aangekaart.

Minister, we weten dat u een overleg hebt gehad met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en dat de problematiek van de gemeenten met u is besproken. Zo was er de vraag naar een grotere betrokkenheid van de lokale besturen bij het toesturen van brieven naar handelaars en bij het afbakenen van de hinderzones.

Wat de overgang van het oude naar het nieuwe systeem betreft, vallen sommige gevallen buiten de scope van zowel de oude als de nieuwe regeling. Ik heb u daar een tijdje geleden al een schriftelijke vraag over gesteld, en daarop antwoordde u dat er inderdaad situaties zijn die momenteel niet worden ondervangen door de huidige overgangsregeling. Er wordt momenteel gewerkt aan een oplossing en u hebt aan het Agentschap Innoveren en Ondernemen de opdracht gegeven om daarvoor zo snel mogelijk op organisatorisch, juridisch en communicatief vlak de nodige stappen te zetten zodat de continuïteit in de steunverlening kan worden verzekerd.

Minister, hoe ver staat u uitwerken van de nodige aanpassingen?

Zijn daarover nog andere problematieken hangende?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Er lopen geen andere problematieken.

De overgangsregeling wordt aangepast door het uitvoeringsbesluit op twee punten te wijzigen. De oude steunmaatregelen worden verlengd zodat die op natuurlijke wijze kunnen uitdoven en niet langer afgekapt worden op 31 december 2017. Ofwel voldoet men dus nog aan de oude wetgeving en dan is die van toepassing, ofwel voldoet men aan de nieuwe en is die van kracht. We hadden voor de oude wetgeving een einddatum ingevoerd, maar die laten we dus vallen.

Daarnaast wordt de nieuwe sluitingspremie niet langer beperkt tot maximaal 365 sluitingsdagen per hinderperiode, maar kan de steun voortaan gedurende de hele hinderperiode worden toegekend. Als mensen langer last hebben van werken, dan moet de premie gedurende de hele hinderperiode lopen.

Dat wijzigingsbesluit is teruggekomen van de Raad van State die daar geen opmerkingen bij had, en het wordt dus geagendeerd op de ministerraad.

Aan de belangrijkste bemerkingen en bezorgdheden van de VVSG werd ook tegemoetgekomen. Sinds april 2018 wordt bijkomend vanuit de applicatie automatisch

een e-mail verstuurd naar zowel de lokale ambtenaar economie als de lokale beheerder van GIPOD/GIS (Geografisch Informatiesysteem Vlaanderen). Zodra een relevante werkopdracht is ingegeven en er ondernemingen worden aangeschreven, hebben zij voorwaardelijk recht op een hinderpremie. Zo wordt de betrokkenheid van de lokale besturen bij het toesturen van de brieven aanzienlijk verhoogd. Zowel de dienst Economie als de dienst Grondgebiedzaken/Openbare Werken is dus voortaan op de hoogte dat de handelaars een brief ontvangen.

Sinds midden maart 2018 wordt in de kennisgevingsbrief één duidelijke, concrete datum opgenomen die geldt als deadline om de uitbetaling van de hinderpremie aan te vragen. Er geldt in principe een aanvraagtermijn van zestig dagen vanaf de kennisgeving. De datum die in de brief of de mail wordt gecommuniceerd, is deze die men krijgt door zestig dagen bij de kennisgevingsdatum te tellen. Indien de werken minder lang duren dan zestig dagen, bijvoorbeeld dertig, dan worden er slechts dertig dagen bijgeteld. Zo wordt er dus altijd een concrete datum gecommuniceerd. Verwarring over de feitelijke deadline is dus niet langer mogelijk. Dat was een van de veel voorkomende klachten.

De termijn waarbinnen de relevante werkopdrachten uit GIPOD wordt binnenge trokken is teruggebracht van 120 dagen naar 60 dagen. Dat moet zorgen voor correctere gegevens over de geplande werken en voor het beter aansluiten van het moment van kennisgeving.

Een laatste punt wordt de komende weken gerealiseerd, namelijk het versturen van een herinneringsmail en -brief naar de ondernemingen van wie het e-mail adres gekend is in de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO). Als de uitbetaling van de hinderpremie nog niet werd aangevraagd, wordt die herinnering veertien dagen vóór het verstrijken van de eerder gecommuniceerde deadline verstuurd. Dan moet de aanvraag wel binnen de veertien dagen gebeuren. Ik denk dat we zo wel tegemoetkomen aan de vragen tot aanpassing vanuit het veld binnen de contouren van het decreet. De betrokkenheid van de steden en gemeenten wordt hiermee ook sterk verbeterd.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord en voor de concrete aanpassingen die u hebt opgesomd en waarmee u inderdaad tegemoet komt aan de resterende problemen.

Ik heb nog twee bijkomende vragen. U zei dat bij de lokale besturen de dienst Grondgebiedzaken per e-mail verwittigd wordt dat de lokale handelaar een brief heeft gekregen. Kunnen er dan nog wijzigingen gebeuren? Ik geef een voorbeeld. Soms wordt er een hinderzone bepaald, waar een handelszaak pal in ligt, maar het officiële adres van die zaak ligt buiten de hinderzone. VLAIO kan dat niet weten en dat kan uit GIPOD niet worden afgeleid. Kunnen die elementen dan aangevoerd worden door het lokale bestuur dat kan bevestigen dat een bepaalde situatie zich op die manier voordoet?

Wat betreft uw laatste punt over het versturen van een herinneringsmail is het inderdaad wel zo dat handelaars de papieren soms lieten liggen tot de uiterste datum voor de aanvraag verstreken was. Daarom is zo'n herinneringsmail wel belangrijk. Als ik u goed begrijp, is het wel zo dat wie door vergetelheid of onzorgvuldigheid de timing niet respecteert, geen aanspraak meer kan maken op de premie.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik dank mevrouw Christiaens voor deze vraag. Ik heb dit thema zelf ook opgevolgd. Een eerste bekommernis heeft te maken met de KBO, meer bepaald omdat handelaars wegens verouderde informatie de brief helemaal

niet ontvangen. Een tweede knelpunt is de verschrikkelijke omschrijving door VLAIO van de uiterste datum. Ik heb dat zelf een paar keer gelezen en ik snapte het ook niet. Een derde probleem was de onmogelijkheid om de vroegere regeling door te trekken.

Minister, nu is aan die drie problemen tegemoet gekomen, zo blijkt uit uw antwoord. Het zou misschien goed zijn dat de ondernemersorganisaties Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen (NSZ) en Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO) hun leden nu ook sensibiliseren, als er wegenwerken zijn om zeker ook de KBO-informatie te actualiseren, zodat de brief op de juiste plaats terechtkomt. Het is zeer belangrijk dat de lokale besturen nu ook betrokken worden. Zij kunnen, veel meer dan wie ook, kort op de bal spelen en ingrijpen. Op dat vlak zou het goed zijn indien de VVSG hen begeleidt met wat training of coaching en hen een aantal best practices doorgeeft.

Ongetwijfeld zal de hinderpremie nog deze legislatuur een paar keer in de commissie besproken worden. Het is een innovatie, die automatische toekenning, en het is logisch dat dit wat kinderziektes met zich meebrengt.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Christiaens en mijnheer Ronse, voor mij is het duidelijk. Door het feit dat de gemeenten op de hoogte gebracht worden van het versturen van de brief weten ze ook wie die brief krijgt. Als er volgens hen fouten of onvolkomenheden in staan, staat het hen vrij om contact op te nemen met VLAIO en in het concrete geval te bekijken wat er moet gebeuren. Dat geldt ook voor het verstrijken van een termijn, die decretaal is vastgelegd. Maar als er gegronde redenen zijn waardoor er afwijkingen mogelijk zouden kunnen zijn, moet dat individueel bekeken worden. Er is flexibiliteit bij VLAIO om naar probleemgevallen te kijken en we staan ervoor open om binnen de decretale bepalingen en de uitvoeringsbesluiten tot oplossingen te komen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.